

Covid-19 Salgını Sonrasında Okul Kavramındaki Paradigma Değişimine ve Okulların Yeniden Açılmasına İlişkin Öğretmen Görüşleri

Türk Eğitim Bilimleri Dergisi

Makale Türü: Araştırma

Makale Geliş Tarihi: 29.08.20

Makale Kabul Tarihi: 10.10.20

Makale Yayın Tarihi: 28.12.20

ORCID: 0000-0002-5711-0847,

0000-0001-8568-0364

Emine Akkaş Baysal¹ Gürbüz Ocak²

Öz

Türkiye'nin de aralarında yer aldığı pek çok ülkede COVID-19 salgını sebebiyle geçici olarak okullara ara verildi. Bu süreçte, eğitim öğretimin sekteye uğramaması için uzaktan eğitim programları ile eğitime devam edildi. Tüm dünyanın ansızın karşılaştığı bu salgın sürecinde, her ne kadar normalleşme adımları atılsa ve mevcut durumlar korunmaya çalışılsa da, pek çok kavram yeniden anlamlandırılmak zorunda kaldı. Ayrıca, salgın devam etse de gelişim döngüsünün sürdürülebilmesi için normalleşme adımları atılmaya başlandı. Bu kapsamda atılacak adımlardan birisi de okulların yeniden açılmasının gündeme gelmesi oldu. Bu çalışmada, COVID-19 salgını sonrasında şekillenen yeni okul kavramının altında yatan paradigma ve okulların yeniden açılmasının çeşitli boyutlarına ilişkin öğretmen görüşlerini ele almak amaçlanmaktadır. Nitel araştırma yöntemlerinden durum çalışması olarak desenlenen araştırmanın örneklem grubunu 2020-2021 eğitim öğretim yılında Afyonkarahisar il merkezinde çalışacak olan, çeşitli branşlardan 42 öğretmen oluşturmaktadır. Araştırma verileri, araştırmacılar tarafından hazırlanan yarı yapılandırılmış görüşme formu ile toplanmış ve içerik analizi yöntemi ile analiz edilmiştir. Araştırmada elde edilen bulgular, salgın öncesinde ve salgın sonrasında öğretmenlerin sahip oldukları okul algısının değiştiğini göstermektedir. Ayrıca, öğretmenler okulların yeniden açılmasının sadece zaman olarak değil, çeşitli yönlerden değerlendirilmesi yönünde görüş belirtmişlerdir. Bu bulgular bütünsel olarak değerlendirildiğinde, COVID-19 salgını sonrasında eğitim ortamlarındaki paradigmaların köklü değişimlere uğradığı sonucu çıkarılabilir.

Anahtar Sözcükler: COVID-19, Okul paradigması, Yüz yüze eğitim

Abstract

Schools have been suspended temporarily due to an outbreak of COVID-19 in Turkey as it has happened in many other countries. In this process, education has continued with distance education programs so that education and training would not be interrupted. In this epidemic that the world faced suddenly, many concepts have had to be redefined, even if normalization steps have been taken and attempts have been made to protect the current conditions. In addition, normalization steps have been taken to maintain the development cycle although the outbreak continues. One of the steps to be taken in this context is the reopening of schools. In this study, it is aimed to discuss the opinions of teachers about the new school paradigm shaped after the COVID-19 outbreak and the reopening of schools. The sample group of the study, carried out as a case study, is composed of 42 teachers from different branches that will work in the city center of Afyonkarahisar in the 2020-2021 academic year. The research data has been collected by semi-structured interview forms prepared by the researchers and analyzed by the content analysis method. Findings obtained in this study show that the teachers'

¹ Emine Akkaş Baysal, Dr. Öğretim Üyesi, Afyon Kocatepe Üniversitesi, akkasemine85@hotmail.com

² Gürbüz Ocak, Prof. Dr., Afyon Kocatepe Üniversitesi, gurbuzocak@gmail.com

perceptions of school concept have changed after COVID-19. In addition, the teachers said that the reopening of schools should be dealt with not only in terms of time but also in terms of various aspects. Considering these findings in a holistic way, it can be concluded that paradigms underwent radical changes in COVID-19 outbreak regulation of education settings.

Keywords: COVID-19, School paradigm, Face to face education

Giriş

COVID-19 salgının beklenenden çok daha hızlı bir şekilde yayılmaya başlaması ile tüm dünyada Türkiye'nin de içinde yer aldığı pek çok ülke, önce kısa süreli daha sonra da uzun süreli olarak okullara ara verdiklerini duyurmuşlardır. Global Education Cluster (2020) tarafından hazırlanan rapora göre, daha önce benzeri görülmedik bir şekilde eğitimi bölen bu küresel salgın, tüm dünyadaki öğrencilerin %90'ından daha fazlasını etkilemiş ve okuldan uzak kalmasına sebep olmuştur. Bununla birlikte, virüs yayılım hızının kısmen yavaşlaması ile birlikte Japonya, Danimarka, Almanya gibi bazı ülkeler, okulları kademeli olarak açarken; İtalya, Türkiye gibi bazı ülkelerde bu öğretim yılını yüz yüze eğitim için kapattıklarını açıkladılar. Ancak, bu süreçte okullar sadece yüz yüze eğitime ara verdiler. Çocukların eğitimden uzak kalmaması için kısa süre içerisinde planlamalarını tamamlayan ülkeler çevrimiçi eğitim uygulamalarını gündeme getirerek uzaktan eğitime başladıklarını ifade ettiler.

Covid-19 salgını, ekonomi, tarım, sanayi gibi pek çok alanda olduğu gibi eğitim alanında aksamalara sebep olmuştur. Pek çok ülke bu aksamaların önüne geçmek ve öğrenme sürecini etkili hale getirmek için çeşitli arayışlara girmiştir. Mart ayı itibarıyla, yüz yüze eğitime ara verilen ülkemizde ise, bir hafta gibi kısa bir süre içerisinde gerekli teknolojik alt yapıda düzenlemelere gidilerek Eğitim ve Bilişim Ağı (EBA) ve Eğitim ve Bilişim Ağı Televizyonu (EBA TV) ile Milli Eğitim Bakanlığı bünyesinde uzaktan eğitim faaliyetleri başladı. Bununla birlikte öğretmenler çeşitli uygulamalar, programlar ve sosyal medya araçları ile eğitim-öğretime devam ettiler. Eğitim sisteminin içerisinde olmasına rağmen odak noktasını oluşturmayan "uzaktan eğitim" kavramı, bir anda eğitim sistemlerinin merkezine yerleşti ve eğitime ilişkin daha pek çok kavramın da yeniden tartışılmasına sebep oldu. Elbette bu kavramların başında "okul" kavramı yer almaktadır.

Şimşek (1997), okulun tıpkı bir fabrika gibi disiplin ve örgütlenmiş bir kurum olarak görüldüğünü ifade etmektedir. Sınıf ortamında düzenli aralıklarla dizilmiş, hareket ettirilemeyen sıralar, çocuğun hareket sınırını belirlemektedir. Ziller, okulda geçirilen zamanı, eşit aralıklarla bölünmüş zaman dilimlerine ayırmaktadır. Ancak, salgın sürecinde, eğitim-öğretimin tüm paydaşları tarafından kabul gören bu türde bir okul kavramı ile ilgili yeni bir algı çerçevesinin oluştuğu görülmektedir. Hızlı bir gelişim sürecinde olan teknolojinin ve ortaya çıkan 21. yüzyıl becerilerinin ekseninde şekillenmeye başlayan yenedünya düzeni ile birlikte yeniden yapılanan okullar bu salgın ile

birlikte farklı bir bakış açısına sahip olmuştur. Tam bu noktada Ducker'ın (1994) yıllar önce söyledikleri günümüze ışık tutar niteliktedir. Ducker (1994), "*Önümüzdeki yıllarda eğitim alanında meydana gelecek değişiklikler, modern okulun, üç yüz yılı aşkın bir süre önce kitapların basılmasıyla ortaya çıkışından bu yana görülen değişikliklerden daha büyük olacaktır. Bilginin gerçek sermaye ve zenginlik yaratan başlıca kaynak hâline geldiği bir ekonomi, eğitim performansı ve eğitim sorumluluğu açısından eğitim sistemine ve okullara yeni ve zorlu talepler yöneltmektedir. Bilgi işçilerinin egemen olduğu bir toplum ise, sosyal performans ve sosyal sorumluluk açısından daha da yeni -ve daha da zorlu- taleplerde bulunur. Eğitimli insanın nasıl bir kimse olduğu üzerinde bir kez daha durup düşünmek zorunda kalacağız. Aynı zamanda öğretme ve öğrenme biçimlerimizde çok kesin ve hızlı biçimde değişmektedir. Bu, kısmen öğrenme sürecine ilişkin yeni kuramsal anlayışın, kısmen de yeni teknolojinin sonucudur. Son bir nokta da, okullardaki pek çok geleneksel disiplinin kısır, belki de eskimiş hale düşmesidir. Böylece ne öğrendiğimiz ve öğrettiğimiz, hatta bilgi derken neyi kast ettiğimiz konusunda da bir takım değişikliklerle karşı karşıya bulunmaktayız.*" ifadeleriyle durumu özetlemiştir. Turan (2006), milenyum sonrası okulları, sadece bilginin aktarıldığı bir mekân değil, aynı zamanda entelektüel, duygusal, sosyal desteğin sağlandığı, yeni teknolojilerin öğretme ve öğrenme sürecinde kullanıldığı, öğrencilerin işbirliği içerisinde bilgi üretimine aktif olarak katıldıkları, bir yaşam ve etkileşim alanı olarak tanımlamaktadır. Okullar, belli bir toplumsal çevre içinde yer alır ve bu çevre ile sürekli etkileşim içindedir.

Her ne kadar okul kavramının tanımı ve ona yüklenen anlam hâlâ yerini korusa da, salgın süreci sonrasında yaşanan değişimler "okul" kavramına yüklenen anlamı ve onun işlevini yeniden tanımlanmak zorunluluğunu ortaya koymuştur. Okullar sadece buldukları mekân ya da alan içerisinde değil, bu çerçevenin dışında da eğitim öğretim faaliyetlerini sekteye uğratmadan sürdürebilecek bir organizasyona sahip olmalıdır. Salgın sonrasında okulların fiziksel imkânlarının yanı sıra teknolojik anlamda güçlü donanıma sahip olması ve öğretmen-öğrenci-veli teknoloji okur-yazarlık düzeylerinin yükseltilmesi gerekliliği ortaya çıkmıştır. Bu durum bir "okul" kavramının altında yatan paradigmanın ele alınmasını gerekli kılmıştır. Güngör'e (2014), paradigma kavramı, bilimdeki değişim, dönüşüm ve yeni oluşumları daha iyi anlayabilmek için kullanılmaktadır. Paradigma, belli bir zaman dilimi içinde bir grubun ya da topluluğun düşünme biçimi ve davranışlarını belirleyen bir dünya görüşü, bilgi dayanağı, bir izlenceler bütünü, bir perspektif, bir model olarak tanımlanabilir. Kuhn'a (2008) göre paradigma iki ayrı anlamdadır. Birincisi; paradigma, belli bir topluluğun üyeleri tarafından paylaşılan inançların, değerlerin, tekniklerin bütünüdür. Bu anlamıyla paradigma, bilim adamlarının bir kuramı ya da bir kuramlar dizisini paylaşmasıdır. İkinci anlamı ise, bu bütünün içinde bir tek unsur söz konusudur; model veya örnek olarak kullanılan ve gerektiği zaman olağan biçimdeki bütün diğer bulmacalarının çözümleme temeli olarak kesin kuralların yerine kullanabilen somut bulmaca çözümleridir. Paradigma, bilimsel bir disiplinin, zaman

içerisinde belirli bir noktada tanımlanmasına yardım eden pratiklerdir. Okul kavramını 21. yüzyılda tanımlayan pratikler ise büyük ölçüde teknolojideki değişim ve gelişimleri, iletişim araçlarının gelişimi ve yaşam boyu eğitim ihtiyacının artması olmuştur. Fakat son zamanlarda ortaya çıkan, tüm dünyayı bir anda ve hızlı bir şekilde etkisi altına alan Covid-19 salgını da “okul” kavramının mevcut algısında bir eksen kaymasına neden olmuştur. Torrens Üniversitesinde (Avustralya) bir profesör olan Blass (2018) bu noktada “mevcut okul sistemlerinin tüm dünyada çöktüğünü” vurgulamıştır. Salgın sonrasında okullar tamamen öğrenen etrafında şekillenen, öğrenenin ne öğrenmek istiyorsa onu seçtiği, nasıl öğrenmek istiyorsa kendisinin belirlediği bir sisteme dönüşecektir. Okullar, öğrencilere kendilerini kontrol etmeyi ve özlerini geliştirmeyi öğretecekler, öğrencilerde öğrenme faaliyetlerini kendileri sürdüreceklerdir. Bu bağlamda çalışmada özellikle salgın sonrasında okul kavramının altında yatan paradigma değişimleri ve bu değişimlerin okul kavramına yansımaları ortaya koymak amaçlanmaktadır.

Salgın sürecinde okul paradigmasının değişimi ile birlikte, okulların yeniden nasıl açılması gerektiği de tartışılan konular arasındadır. Pek çok ülke okulları ve diğer öğrenim kurumlarını minimum riskle açmak için çeşitli çalışmalar yürütmektedirler. Bu çalışmalar öncelikle okullarda, salgının yeniden artmaması ve öğrenme kayıplarının önüne geçmek içindir. Bununla birlikte gelecekte yaşanabilecek bu tür de bir salgın ya da acil durum için de hazırlık çalışmaları yapılmaktadır (Brooks, Webster, Smith, Woodland, Wessely, Greenberg ve Rubin, 2020). Ancak, salgından korunmak, riskleri en aza indirmek için en iyi korunma yolunu belirlemek oldukça zordur. Çok fazla araştırma ve bilgi yükü olmasına rağmen, hastalık ve korunma yollarına ilişkin halen çok fazla bilinmeyen vardır. Van Elsland ve O'Hare (2020), bilimsel bilgilerin artmasına rağmen, yanlış bilgilerin, bilgi kirliliğinin aynı hızda arttığına dikkat çekmektedirler. Bu sebeple okulların yeniden açılması öncesinde tüm dünyada yapılan çalışmalar, alınan önlemler yakından takip edilmeli, bilgi paylaşımları gerçekleştirilmeli, okulları önce açan ülkelerin deneyimlerinden faydalanılmalı, ülkelerin mevcut olanakları ve okul sistemleri gözden geçirilerek kendi bağlamı içinde değerlendirilmeli ve riskler en aza indirilmelidir. Bailey (2020), tüm bu çalışmalara rağmen pek çok ülkenin önümüzdeki aylarda ya da yılda yeniden okulların kapanmasıyla karşılaşabileceğinin de altını çizmektedir.

OECD (2020) tarafından yapılan çalışmada, okulları yeniden açmaya hazırlanan okulların aldıkları hazırlık kararlarını aşağıdaki başlıklar altında listelenmiştir:

- 1- Güvelliği sağlamak: okul binaları dezenfekte edilmeli ve okullar açıldığında sınıfların düzenli havalandırılması sağlanmalı.
- 2- Gelişimi değerlendirmek: Okul yönetimleri ön değerlendirme sınavları ve değerlendirmeleri hazırlamalı. Okula geri dönüldüğünde, bütün öğrencilerin öğrenmelerini organize etmek, öğrenmelerini planlamak için teşhis edici bir değerlendirme yapılmalı.

- 3- Öğrenme kayıpları tespit edilmeli: Bazı öğrenciler okul kapanmadan önceki halleri ile karşılaştırıldığında gerilemiş olabilirler ya da öğrenme kayıpları fazla olabilir. Bu durumda gayretli öğrenciler arasında da erken okul terki gibi riskler ortaya çıkabilir. Bunların önüne geçmek için öncelikle öğrenme kayıplarının önüne geçilmeli.
- 4- Sağlıklı bir ortam sağlanmalı (1): Pek çok öğrenci salgından dolayı duygusal sorunlar, kaygıdan travmatik stres semptomlarına uzanan çeşitli problemler yaşayabilir. Bazı öğrenciler okul yemeklerini kaçırdıkları için yetersiz beslenme ile karşılaşmış olabilir. Öğrencilerin zihinsel ve fiziksel sağlıkları, normal bir hayata dönmek için desteklenmeli.
- 5- Sağlıklı bir ortam sağlanmalı (2): Öğretmenler ve aileler birikmiş olan stresle mücadele etmek zorunda kalabilir. Ayrıca, daha fazla sorumluluk, görev almak zorunda kalabilirler, ekonomik problemler yaşayabilirler ya da sağlık kaygıları olabilir. Bunlar desteklenmeli.

Bu önlemler ışığında bazı ülkeler okulları açmış ve okullarda etki çalışmalarına başlamıştır. Lee (2020), salgın ülkeye ulaştıktan kısa süre sonra okulları kapatan İrlanda'da kısa zamanda halkın büyük çoğunluğunun evde kalmasının ve sosyal mesafeyi korumaya dikkat etmeleri sağlandığını ifade etmiştir. Ülkede, salgın hızının kontrol altına alınmasıyla ve alınan ciddi önlemler ile birlikte okullar kademeli olarak açılmıştır. Okula kademeli olarak dönen öğrenciler ile yapılan görüşmelerde öğrencilerin, fiziksel olarak okulda bulunmanın zihin sağlığına ve psikolojilerine iyi geldiğini, okullarda oluşan yeni düzene alışmanın zor olmadığını, kısa sürede alıştıklarını ifade ettikleri görülmektedir. Aynı zamanda öğrencilerin büyük çoğunluğu okulların açılmasının büyük oranda gergin aile ilişkilerinden uzaklaşma anlamına geldiğini vurguladıkları görülmektedir. Yine salgının başlangıç noktası olan Çin'de salgının etkisini azaltmasıyla birlikte okullar açılmıştır. Okullarda sosyal mesafeyi takip etmek için çeşitli kamera sistemleri kurulmuştur. Ayrıca öğrencilerin maske takmaları zorunlu hale getirilmiş, okul servisleri kontrol edilmiş, sınıflara ulaşım rotaları mesafeli olarak tasarlanmıştır. Bazı okullar termal kameralarla öğrencileri sürekli kontrol etmektedir. Çin'de olduğu gibi, Almanya'da benzer önlemleri alarak okulları açmıştır. Sınıf mevcutları 15 kişi ile sınırlı tutulmuştur (Taylor, 2020).

Okulların kapalı kalmasının, hastalık yayılım riskini etkileyip etkilemediğine ilişkin kesin kanıtlar olmamasına karşın, okullar çocukların güvenliği ve sağlığı için kapalı kalmıştır. Ancak, eğitim hizmetlerinin uzun zamanlı olarak bölünmesi, ekonomik ve toplumsal uzun dönemli ciddi problemlere neden olacaktır. Eğitimde var olan eşitsizlikler artacak (UNICEF, 2020), sağlık hizmetleri kötüye gidecek, sosyal etkileşim azalacak ve bu durum daha büyük psikolojik travmalara sebep olacaktır. Pek çok ülkede olduğu gibi, Türkiye'de de henüz virüsün yayılımı tamamen durdurulamamıştır. Ancak, karar mercileri okulların açılıp açılmayacağı, açılırsa nasıl açılması

gerektiği ile ilgili kararlar alıp, bu konu üzerinde ciddi çalışmalar yürütmektedirler. Bu anlamda çalışmanın, hem yerel hem de ulusal karar merkezlerine sağlayacağı veriler açısından önemli olduğu düşünülmektedir. Yine bu çalışma, Türkiye'nin bölgesel ya da ulusal olarak karşılaşılabileceği herhangi bir afet, salgın ya da benzeri bir olumsuzlukta eğitim adına alınabilecek hızlı önlemler adına bir örnek teşkil edecektir. Ayrıca, tüm dünyanın hazırlıksız yakalandığı bu salgın ile birlikte şüphesiz eğitim en çok etkilenen alanlardan birisi olmuştur. Zaten 21. yüzyıl becerileri ve hızla değişen, gelişen bilişim teknolojileri ile birlikte yeni anlamlar kazanan okul kavramına yepyeni işlevler yüklenmiştir. Değişimlerin çok yeni olması sebebiyle hem ulusal hem de uluslararası literatürde okul kavramının altındaki yeni paradigmalara ve okulların yeniden nasıl açılmasına ilişkin çok fazla çalışma yoktur. Bu anlamda da alana katkı sağlayacağı düşünülmektedir. Bu bağlamda bu çalışmada, COVID-19 salgını sonrasında değişen okul paradigmasına, okulların yeniden açılmasının çeşitli boyutlarına ilişkin öğretmen görüşlerini ortaya çıkarmak amaçlanmaktadır. Bu genel amaç doğrultusunda şu soruların cevapları aranacaktır:

- 1- COVID-19 salgını sonrasında öğretmenlerin değişen "okul paradigması" nasıldır?
- 2- Okulların yeniden açılmasının çeşitli boyutlarına ilişkin öğretmenlerin görüşleri nelerdir?

Yöntem

Nitel araştırma yöntemleri ile yürütülen bu araştırma, keşfetmeye dayalı bir durum çalışmasıdır. Durum çalışması, araştırılan olguyu kendi yaşam çerçevesi içerisinde inceleyen, olgu ve içinde bulunduğu ortam arasındaki sınırların kesin hatlarla belirgin olmadığı, birden fazla kanıt veya veri kaynağının birlikte kullanıldığı bir araştırma yöntemidir (Yin, 1984). Keşfetmeye dayalı durum çalışması, açık ve tek bir çıktısı olmayan durumları ortaya koymak için kullanılır (Subaşı ve Okumuş, 2017). Bu çalışma kapsamında ele alınan durum ise, öğretmenlerin salgın sonrasında okul kavramına yükledikleri anlam ve okulların yeniden nasıl açılması gerektiğine ilişkin görüşleridir.

Çalışma Grubu

Araştırmanın çalışma grubu, amaçlı örnekleme yöntemlerinden maksimum çeşitlilik örnekleme ile belirlenmiştir. Maksimum çeşitlilik yöntemi, incelenen olay veya olguyla ilişkili çok sayıda farklılığı kapsayan ana temaları keşfetmek ve tanımlamayı amaçlamaktadır (Neuman, 2014). Maksimum çeşitlilik örnekleme yapılırken incelenen olgu hakkında en fazla bilgi edinmeyi olanaklı kılacak etkenler belirlenmelidir (Neuman ve Robson, 2014). Bu sebeple çalışmaya çeşitli branşlardan farklı öğrenim kademelerinde görev yapan 42 öğretmen dahil edilmiştir. Katılımcı öğretmenlere ilişkin veriler aşağıdaki tabloda (Tablo 1) yer almaktadır:

Tablo 1. Katılımcılara İlişkin Veriler

Katılımcı	Katılımcı Kodu	Cinsiyet	Branş	Meslekteki Çalışma Yılı	Çalıştığı Kurum
Öğretmen1	Ö1	Kadın	Almanca	4	Lise
Öğretmen2	Ö2	Kadın	Bilişim Teknolojileri	2	Ortaokul
Öğretmen3	Ö3	Kadın	Biyoloji	4	Lise
Öğretmen4	Ö4	Erkek	Fen Bilimleri	8	Ortaokul
Öğretmen5	Ö5	Erkek	Matematik	3	Ortaokul
Öğretmen6	Ö6	Erkek	Metal Teknolojileri	6	Lise
Öğretmen7	Ö7	Erkek	Sınıf	10	İlkokul
Öğretmen8	Ö8	Erkek	İngilizce	14	Lise
Öğretmen9	Ö9	Erkek	Matematik	8	Ortaokul
Öğretmen10	Ö10	Erkek	Edebiyat	3	Lise
Öğretmen11	Ö11	Erkek	Türkçe	6	Ortaokul
Öğretmen12	Ö12	Kadın	Görsel Sanatlar	4	Ortaokul
Öğretmen13	Ö13	Kadın	Okul Öncesi	2	Anaokulu
Öğretmen14	Ö14	Kadın	Sosyal Bilgiler	9	Ortaokulu
Öğretmen15	Ö15	Kadın	İngilizce	1	İlkokul
Öğretmen16	Ö16	Erkek	Sınıf	20	İlkokul
Öğretmen17	Ö17	Erkek	İngilizce	4	Ortaokul
Öğretmen18	Ö18	Erkek	Türkçe	3	Ortaokul
Öğretmen19	Ö19	Kadın	Matematik	5	Ortaokul
Öğretmen20	Ö20	Kadın	Okul Öncesi	2	Anaokulu
Öğretmen21	Ö21	Kadın	Okul Öncesi	2	Anaokulu
Öğretmen22	Ö22	Kadın	Sınıf	4	İlkokul
Öğretmen23	Ö23	Kadın	İngilizce	3	Ortaokul
Öğretmen24	Ö24	Erkek	Matematik	4	Lise
Öğretmen25	Ö25	Kadın	İngilizce	3	Ortaokul
Öğretmen26	Ö26	Kadın	Okul Öncesi	4	Anaokulu
Öğretmen27	Ö27	Kadın	Matematik	1	Lise
Öğretmen28	Ö28	Kadın	Okul Öncesi	9	Anaokulu
Öğretmen29	Ö29	Erkek	İngilizce	6	Lise
Öğretmen30	Ö30	Kadın	Sınıf	15	İlkokul
Öğretmen31	Ö31	Kadın	Sosyal Bilgiler	2	Ortaokul
Öğretmen32	Ö32	Kadın	Sınıf	19	İlkokul
Öğretmen33	Ö33	Kadın	Okul Öncesi	4	Anaokulu
Öğretmen34	Ö34	Erkek	Sınıf	1	İlkokul
Öğretmen35	Ö35	Kadın	Sınıf	13	İlkokul
Öğretmen36	Ö36	Kadın	Sağlık Hizmetleri	7	Lise
Öğretmen37	Ö37	Kadın	İngilizce	3	Ortaokul
Öğretmen38	Ö38	Kadın	Rehberlik	6	Ortaokul
Öğretmen39	Ö39	Kadın	İngilizce	2	Ortaokul
Öğretmen40	Ö40	Kadın	Sınıf	14	İlkokul
Öğretmen41	Ö41	Kadın	İngilizce	10	Lise
Öğretmen42	Ö42	Kadın	İngilizce	3	Lise

Tablo 1'de görüldüğü gibi araştırmaya 14 erkek (%33,4) öğretmen ve 28 kadın (%66,6) öğretmen katılmıştır. Yine araştırmaya katılan öğretmenlerin "Almanca (f:1), Bilişim Teknolojileri (f:1), Biyoloji (f:1), Fen bilimleri (f:1), Görsel Sanatlar (f:1), Metal Teknolojileri (f:1), Rehberlik (f:1), Sağlık Hizmetleri Alanı (f:1), Edebiyat (f:1), Türkçe (f:2), Sosyal Bilgiler (f:2), Matematik (f:5), Okul Öncesi (f:6), Sınıf (f:8), İngilizce (f:10)" olmak üzere on beş farklı bransa sahip oldukları görülmektedir. Öğretmenler çeşitli mesleki çalışma yılına sahiptirler. Yine öğretmenlerin 6'sı anaokulunda, 9'u ilkokulda, 16'sı ortaokulda ve 11'i lisede görev yapmaktadır.

Veri Toplama Araçları

Araştırma verileri araştırmacılar tarafından hazırlanan "Yarı Yapılandırılmış Görüşme Formları" ile çevrimiçi bir şekilde toplanmıştır. Formun oluşturulmasında öncelikle ilgili alan, COVID-19 ile ilgili yapılan son çalışmalar ve salgın sonrası eğitim paradigmaları ile ilgili araştırmalar taranmış; çalışmaya temel oluşturacak kavramlar ve bu kavramların yer alacağı kodlar belirlenmiştir. Daha sonra ilgili kodlara derinlemesine veri sağlayacak kategoriler belirlenmiş, bu kategorilere ilişkin açık uçlu ve çok miktarda sorular oluşturulmuştur (Glesne, 2013). Soruların yapı geçerliklerini sağlamak ve dil anlatım açısından uygunluklarını kontrol etmek için 1 Türkçe Öğretmeni tarafından gerekli düzeltmeler yapılmıştır. Formda yer alan kod ve kategorilerin, sorular ile ilişkisini incelemek başka bir ifade ile kapsam geçerliğini sağlamak için Afyon Kocatepe Üniversitesi'nden bir alan uzmanı tarafından gerekli incelemeler yapılmıştır. Elde edilen görüşler doğrultusunda yarı yapılandırılmış görüşme formunda gerekli düzeltmeler yapılmış ve ön uygulama için hazır hale getirilmiştir. Çeşitli branşlardan beş öğretmenle yapılan ön uygulama sonucunda gerekli değişiklikler yapılmış görüşme formuna son şekli verilmiştir. Görüşme formlarına ilişkin tema, kategori ve sorular aşağıdaki tabloda (Tablo 2) yer almaktadır.

Tablo 2. Görüşme Sorularının Oluşturulması

Tema	Kategori	Görüşme Soruları
Salgın Öncesi ve Sonrası Okul	Okul Paradigması	Salgın öncesinde ve sonrasında bir kurum ve eğitim-öğretim yuvası olarak "okul" kavramındaki değişiklikleri nasıl değerlendirirsiniz? Alternatif Soru 1-Yüz yüze eğitim faaliyetlerini sürdüren bir okul mu yoksa eğitim-öğretim faaliyetlerini organize ederek sürekli yüz yüze eğitim sağlamak dışında çeşitli alternatiflerle eğitim öğretimi sürdüren bir kurum olarak mı anlamlandırılmalı?
Salgın Öncesi ve Sonrası Öğretmen	Öğretime Bakış ve Öğretmenlik Roller	Salgın öncesinde ve sonrasında öğretmenlerin eğitime karşı değerlendirmelerinde, öğretmenlik rollerinde ne gibi değişiklikler oldu? Alternatif Soru 2 - Öğretmenler özellikle bu süreçte öğretme rollerinin dışında ağırlıklı olarak ne gibi görevler üstlendiler; bundan sonraki süreçte ne gibi farkı roller üstlenecekler?

Okulların Yeniden Açılması	Yeniden Açılma Zamanlaması	Eğitim-öğretim sürecinin tüm paydaşları (öğrenci-öğretmen-yönetici-veli vd.) açısından sağlıklı bir psikolojik, zihinsel, sosyolojik bir gelişimin sağlanabilmesi için okullar ne zaman açılmalı? Alternatif Soru 3- Eğitim öğretim geçmişte olduğu gibi iki ara tatil, bir yarı yıl tatili ve iki eğitim öğretim dönemi şeklinde mi yoksa daha farklı bir uygulamamı olmalı?
Psikolojik Etki	Okulların Açılmasının ya da Ertelenmesinin Psikolojik Etkileri	Okulların güz döneminde ya da daha geç açılmasının eğitim-öğretimin tüm paydaşları açısından <u>psikolojik</u> etkileri neler olabilir? Alternatif Soru 4- Güz döneminde ya da daha sonra açıldığında öğrenciler ve öğretmenler bu durumla nasıl mücadele ederler, psikolojik açıdan bu süreci sürdürmek için hazırlar mı?
Sosyolojik Etki	Okulların Açılmasının ya da Ertelenmesinin Sosyolojik Etkileri	Okulların güz döneminde ya da daha geç açılmasının eğitim-öğretimin tüm paydaşları açısından <u>sosyolojik</u> etkileri neler olabilir? Alternatif Soru 5- Öğrenciler, okul ortamında karşılaştıkları sosyal çevreden uzaklaşırlar mı; öğretmenler, öğrenciler, veliler ve diğer paydaşlar sağlıklı iletişim kurabilirler mi? Okul kültürü nasıl etkilenir?
Hazırlık	Okulları Açma Öncesi Fiziksel Hazırlık	Okulların güz döneminde açılması durumunda, okullar <u>fiziksel</u> olarak nasıl hazırlanmalı? Alternatif Soru 6- Öğrenciler, öğretmenler ve okulda yer alan diğer personel arasında sosyal mesafe nasıl korunmalı? Sınıflar ve okulun diğer ortak kullanım alanları nasıl dezenfekte edilmeli?
Eğitim Öğretim Faaliyetleri	Öğrenme Kayıpları	Güz döneminde okullar yeniden açılırsa eğitim-öğretim faaliyetleri nasıl sürdürülmeli? Alternatif Soru 7-Eğitim-öğretim zamanları nasıl organize edilmeli? Öğrenme kayıplarını telafi etmek için neler yapılmalı?
Öğretmenlerin Okula Gelmesi	Aktif Olarak Çalışmak	Güz döneminde okullar yeniden açılırsa öğretmenlerin okul içindeki konumları nasıl olmalı? Alternatif Soru 8- Alınacak tedbirler kapsamında, öğretmenlerin minimum riskle görevlerini yapmaları nasıl sağlanmalı?
Öğrencilerin Gelişimi	Sağlıklı Bir Zihinsel Gelişim	Salgını önlemek için alınacak ciddi önlemler öğrencilerin öğrenme sürecini nasıl etkiler? Alternatif Soru 9- Öğrenciler takip edemediğinde cezai yaptırımlar uygulanmalı mı? Tüm bu durumlar (maske takma, sosyal mesafe vb.) sağlıklı bir zihinsel gelişimi nasıl etkiler?

Verilerin Toplanması

Çalışmada kullanılacak veri toplama aracı hazırlandıktan sonra beş öğretmenler pilot görüşme yapılmış ve görüşme formuna son hali verilmiştir. Veri toplama işlemine başlamadan önce araştırmaya katılacak olan katılımcılar belirlenmiştir. Görüşmeler çevrimiçi uygulamalar kullanılarak gerçekleştirilmiştir.

Verilerin Analizi

Veriler nitel veri toplama araçları vasıtasıyla toplandığından veri toplama aracına uygun olarak nitel veri analiz yöntemleri ile analiz edilmiş ve içerik analiz yöntemi kullanılmıştır. İçerik analizi tümevarımcı bir analiz türü olması sebebi ile araştırılan olgu veya olayın kökenlerine odaklanır. Kodlama yoluyla verilerin altında yatan kavramlar ve bu kavramlar arasındaki ilişkiler ortaya çıkarılır. Nitel araştırmada araştırmacı topladığı tanımlayıcı ve ayrıntılı verilerden yola çıkarak probleme ilişkin temaları keşfetme, elde ettiği verileri anlamlı ve sistematik yapılara dönüştürme, yani bu verilerden hareketle bir kuram oluşturma veya bir kuramı doğrulama çabası içindedir. İncelenen olay veya olguya esas oluşturabilecek bir kuramın olmaması durumunda tümevarımcı analiz, yani kodlamaya dayalı içerik analizi gereklidir (Baltacı, 2017). İçerik analizinde görüşme, gözlem veya dokümanlar yoluyla elde edilen veriler, dört aşamada analiz edilir: (1) verilerin kodlanması, (2) kod, kategori ve temaların bulunması, (3) kod, kategori ve temaların düzenlenmesi ile (4) bulguların tanımlanması ve yorumlanması (Eysenbach ve Köhler, 2002; Miles ve Huberman, 1994). Araştırmada elde edilen veriler öncelikle görüşme öncesinde belirlenen tema ve kategorilere uygun olarak sınıflandırılmış, daha sonra bu kategoriler içerisinde uygun kodlar ve frekans tabloları elde edilmiştir.

Verilerin analizinde öncelikle katılımcılar Ö1, Ö2, Ö3..... şeklinde kodlanmıştır. Katılımcıların görüşme formlarında yer alan ifadeleri temaların ve kategorilerin içeriklerine göre kodlanmıştır. Kodlanan ifadelerin tekrar sıklığına göre de frekanslar belirlenmiştir. Bununla birlikte tema ve kategorilerde yer alan soruların anlaşılabilirliğini kolaylaştırmak için de katılımcı görüşlerinden örnek ifadeler yer verilmiştir.

Geçerlik ve Güvenirlik

Geçerlik, araştırma sonuçlarının doğruluğunu veya problemi çözme becerisini konu edinir. Nitel araştırmada geçerlik, araştırmacının konu edindiği problemi olabildiğince tarafsız bir şekilde çözüme kavuşturma derecesidir. Bu durumda, elde edilen verilerin gerçekte var olan durumu yansıtmaya derecesi önemlidir. Araştırma problemini bir bütün olarak ele almak veya incelenen olgunun tüm özelliklerine yoğunlaşmak, önemli geçerlik ölçütleridir (Denzin ve Lincoln, 2008). Bu gerekçe ile

bu çalışmada, katılımcıların görüşlerinden doğrudan alıntılara yer verilerek veri toplama sürecinin açık ve tarafsız olması sağlanmaya çalışılmıştır.

Kabul edilebilir bir nitel araştırmada, araştırmacının hem veri toplama süreçlerinde hem de verilerin analizi ve yorumlanması iş ve işlemlerinde belirli ölçüde tutarlı olması ve bu tutarlılığı nasıl sağladığını ayrıntılı olarak açıklaması beklenir. Ayrıca araştırmacının nitel araştırma sürecini eleştirel bir gözle sorgulaması ve olası hataları en aza indirebilmek için sürece hâkim olması da önemlidir. Çalışmadaki kontrollerin nasıl yapıldığı araştırma yöntemi bölümünde detaylı ve açık bir şekilde rapor edilmelidir (Shenton, 2004). Tema, kategori ve kodların uygunluğu araştırmacılar ve bir alan uzmanı tarafından tekrarlı kontrollerden geçirilerek tutarlılığı sağlanmaya çalışılmıştır.

Güvenirlilik, dış güvenirlilik ve iç güvenirlilik olarak iki unsura sahiptir. Dış güvenirlilik, araştırmacının benzer ortamlarda yinelenildiğinde benzer sonuçlara ulaşılması olarak adlandırılabilir. Dış güvenirliliğin sağlanması için araştırmacının şeffaf bir şekilde rapor edilmesi, katılımcıların ve diğer veri kaynaklarının açık bir şekilde belirtilmiş olması gereklidir. Araştırmacının yöntem bölümünde veri toplama araçları, veri toplama süreci ve verilerin nasıl analiz edildiğinin ayrıntılı olarak açıklanması dış güvenirliliğe katkı sağlar. İç güvenirliliğin sağlanması için ise elde edilen verilerin öncelikle betimsel bir sistemle direkt olarak araştırma raporunda sunulması gereklidir. Yine, aynı araştırmaya birden fazla araştırmacının dâhil edilmesi, araştırmacının bakış açısını ve eleştirel yorum yetisini güçlendireceğinden iç güvenirliliği artırır (Connelly, 2016; Neuman ve Robson, 2014; Silverman, 2016). Bu çalışmada veri toplama araçları, veri toplama ve analiz süreci hakkında detaylı bilgilere yer verilmiştir. Ayrıca araştırmada birden fazla araştırmacı yer alarak araştırmaya farklı bakış açısı kazandırılmaya çalışılmıştır. Miles ve Huberman'a göre (1994) iki araştırmacı aynı veri setini kullanarak kodlama yaptığında, kodlamaların ne anlama geldiği ve hangi veri parçasının hangi koda ait olduğu hakkında ortak bir yargıya ulaşmak mümkündür. Kodlayıcıların aynı veri parçaları için benzer kodlar kullanıp kullanmadıkları bu tekniğin temel noktasıdır. Uzlaşmazlıklar ise tanımların genişletilmesi veya düzeltilmesi gerektiğini göstermektedir. Üzerinde uzlaşılan kod sayısının toplam uzlaşılan ve uzlaşılamayan kod sayısına bölünmesiyle kodlayıcılar arası güvenirlilik oranı hesaplanabilir. Bu çalışmada Miles ve Huberman'ın (1994) görüş birliği formülüne göre araştırmacılar arasındaki uyum %78 olarak hesaplanmıştır. Başlangıçta kodlayıcılar arası güvenirliliğin % 70'ten daha yüksek olması beklenmez. Ancak bu oranın % 80'e yakın olması, hatta verilerin büyüklüğüne göre % 90'dan fazla olması önerilmektedir. Yine araştırmada ele edilen veriler doğrudan alıntılarla desteklenmiş ve detaylı açıklamalara yer verilmiştir.

Bulgular

Bu çalışmada, COVID-19 salgını sonrasında değişen okul paradigmasına ve okulların yeniden nasıl açılması gerektiğine ilişkin öğretmen görüşlerini açığa çıkarmak amaçlanmaktadır. Bu amaç

doğrultusunda yer alan araştırmanın birinci alt problemine ilişkin temalar ve frekans tablosu aşağıda yer almaktadır:

Tablo 3. COVID-19 Salgını Sonrası Değişen Okul Paradigmasına İlişkin Öğretmen Görüşleri

Tema	Kategori	Kod	Frekans		
Salgın Öncesi ve Sonrası Okul Paradigması	Salgın Öncesi	Yüz yüze eğitim merkezi	f(38)		
		Kurumsal bir bina	f(39)		
		Sosyal öğrenme merkezi	f(35)		
		Eğitim dışı faaliyet merkezi	f(30)		
	Salgın Sonrası	Okul Paradigması	Alternatif öğrenme ortamı üreten kurum	f(37)	
			Dijital okul	f(37)	
			Uzaktan eğitim merkezi	f(42)	
			Asenkron eğitim merkezi	f(29)	
			Salgın Sonrası	Hibrit eğitim	f(8)
			Yaşam boyu eğitim kurumu	f(6)	

Tablo 3'te araştırmanın birinci alt problemine ilişkin veriler yer almaktadır. Çalışmaya katılan öğretmenlere, salgın öncesi ve salgın sonrasında "okul" kavramına ilişkin değerlendirmeleri sorulmuş ve onlardan elde edilen görüşler doğrultusunda kodlar oluşturulmuştur. Öğretmenlerin büyük çoğunluğu okulları birer yüz yüze eğitim merkezi olarak gördüklerini ifade etmişlerdir. Yine öğretmenler salgın öncesinde okulu kurumsal bir bina olarak değerlendirirken, sosyal öğrenmenin ve eğitim dışı faaliyetlerin merkezi olduğunu vurgulamışlardır. Salgın sonrasına ilişkin değerlendirmelerine bakıldığında ise, öğretmenlerin büyük çoğunluğunun okulu alternatif öğrenme ortamları oluşturan bir kurum olarak gördükleri dikkati çekmektedir. Yine öğretmenler, salgın sonrasında okulları dijital okul olarak tanımlamışlar; uzaktan eğitimin, asenkron eğitimin, hibrit eğitimin ve yaşam boyu eğitimin merkezi olarak görmüşlerdir. Öğretmenlerin görüşlerinden örnek ifadeler aşağıda yer verilmiştir:

"Salgın öncesinde okul kavramı düşündüğümde okul kavramı daha çok yüz yüze eğitimin verildiği ve bir kurumu ifade etmektedir. Salgın öncesi dönemde okul kavramı belirli bir kurumda gerçekleştirilen eğitim-öğretimi ifade ederken, salgın sonrasında bu durum tamamen değişime uğramıştır. Bu dönemde uzaktan eğitime geçişle birlikte okul dijital bir boyut kazanmıştır. Ancak öğretmenlerin dijital yeterliklerinin düşük olması süreci olumsuz etkilemiştir. Bu durum yaşam boyu öğrenme ve mesleki gelişim kavramının önemini ortaya çıkartmaktadır." (Ö4)

"Salgın öncesinde eğitim-öğretim yuvası olarak gördüğümüz okullarımız, yüz yüze eğitim-öğretim faaliyetleri ortadan kalkıp bazı derslerde Eba üzerinden yapılmaya başlanmıştır. Şahsen öğrencilerim ve sınıf ortamı olmadan her ne kadar interaktif bir şekilde eğitim yapılmaya çalışılmışsa da karşında gerçek bir sınıf ve öğrenci olmadan işin çok ciddi olarak hem öğrenci hem

de öğretmen boyutunda gerekli ciddiyette yapıldığına inanmıyorum. Bununla birlikte hiç eğitim yapılmamasından da iyi olduğunu düşünüyorum. Bazı durumlarda, son zamanların moda tabiri hibrit eğitim olarak adlandırılan sistem ile branşındaki özellikle uygulamalı derslerin atölye ortamında teorik derslerin de uzaktan öğretim yoluyla yapılabileceğini düşünüyorum...." (Ö17)

Araştırmanın ikinci alt problemi ise, okulların yeniden açılmasının çeşitli boyutları ile ilgili öğretmen görüşlerini ortaya çıkarmaktır. Bu alt problem altında belirlenen tema, kategori ve kodlar ayrı başlıklar altında ele alınacaktır. Bu doğrultuda ele alınacak ilk tema "salgın öncesi ve sonrası öğretmen", kategori ise "öğretime bakış ve öğretmenlik rolleridir". Buna ilişkin kod ve frekans tablosu aşağıda (Tablo 4) yer almaktadır.

Tablo 4. Salgın Öncesi ve Sonrasında Öğretime Bakış ve Öğretmenlik Rollerine İlişkin Öğretmen Görüşleri

Tema	Kategori	Kod	Frekans	
Salgın Öncesi ve Sonrası Öğretmen	Öğretime Bakış ve Öğretmenlik Roller	Salgın Öncesi	Rehber Öğretmen	f(34)
			Öğreten Öğretmen	f(37)
			Uzaktan Eğitime Uzak Öğretim Koçu	f(25)
		Salgın Sonrası	Dijital Öğretmen	f(37)
			Uzaktan Eğitime Yakın Öğreten Öğretmen	f(40)
			Öğrenen Öğretmen	f(38)
			f(24)	

Tablo 4'te salgın öncesinde ve salgın sonrasında öğretmenlerin öğretime bakış açılarında ve üstlendikleri öğretmenlik rollerinde bir değişim olup olmadığına ilişkin bulgular yer almaktadır. Öğretmenlerin çoğu salgın öncesindeki rollerini daha çok rehber öğretmen olarak tanımlarken salgın sonrasında daha çok öğretim koçu olarak çalışacaklarını ifade etmişlerdir. Yine öğretmenler salgın öncesinde her ne kadar yenilikçi yaklaşımlar benimsense de, öğreten öğretmen olarak kendilerini nitelendirmişlerdir. Ancak, salgından sonra öğretmenin ötesinde öğrenen öğretmen olacaklarını vurgulamışlardır. Son olarak öğretmenler, salgın öncesinde uzaktan eğitime uzak olduklarını ancak bundan sonraki dönemde uzaktan eğitim sisteminin içine daha fazla entegre olacaklarını ifade etmişlerdir. Öğretmenlerin görüşlerinden alınan örnek ifadeler aşağıda yer almaktadır:

"Salgın öncesi dönemde öğretmen belirlenen hedeflere ulaşmada bir rehber konumundaydı. Bu süreçte öğretmenin öğretim rolü ağır basmaktaydı. Bilgiler okulda kazanılıyor, ev ödevleri ile destekleniyordu. Okul dışındaki iletişim sınırlıydı. Salgın sonrasında ise, öğretmen bir koçu konumuna geldi. Bu süreçte öğrenciyi yönlendirme faaliyetleri ön plana çıktı. Öğrenme süreci ev ortamına taşındığı için öğrenci ve veliler ile okul dışındaki iletişim arttı. Öğrenme kayıplarının telafisi için öğretmen ve öğrenci arasındaki okul dışındaki iletişimin daha çok artması gerektiğine inanıyorum. Artık öğretmen dersini anlatmak dışında okul dışındaki öğrenme faaliyetlerini

yürütme gibi bir görevi de üstlenmeli. Öğretmenler bu süreçte daha çok online sistemleri öğrenmeye çalıştılar uzaktan çocuklara faydalı olabilmek adına kendilerini geliştirdiler." (Ö28)

"Salgın öncesinde hep paylaşılan konulardan biri bilgi çağında öğretmenlik rolleri idi. Salgın sonrasında çağa ayak uydurabilen, teknolojiyle barışık, gelişime açık ve açık fikirli öğretmenlerin süreci daha kolay yürüttüğü söylenebilir. Öğretmenlik rolü her ne kadar teorikte sınıfa girip ders anlatmaktan çıkmış olsa da, uygulamada durum çok farklı olmamaktaydı. Salgın sonrasında ise öğretmenlik rolü, öğrencileriyle etkili iletişim kurabilen ve bunun yollarını arayan, süreçte yaşanan sorunlar için alternatif çözümler üreten, öğrencilerin süreçten kopmasını engellemeye çalışan ve kendini sürekli geliştirip güncelleyen olarak gelişmiştir." (Ö37)

Araştırmanın ikinci alt problemi altında yer alan bir diğer tema "okulların yeniden açılması", kategori ise "yeniden açılma zamanı" olarak belirlenmiştir. Öğretmenlerin görüşlerinden bu tema ve kategoriye ilişkin elde edilen kod ve frekanslarına ilişkin tablo aşağıda (Tablo 5) yer almaktadır.

Tablo 5. Okulların Yeniden Açılma Tarihine İlişkin Öğretmen Görüşleri

Tema	Kategori	Kod	Frekans
Okulların Yeniden Açılması	Yeniden Açılma Zamanı	Güz Döneminde	f(30)
		İllere Göre Farklı Tarihlerde	f(12)
		Vaka Sayısı "0" Olduğunda	f(5)
		Vaka Sayısı "100" civarı olduğunda	f(5)
		2021 yılı 2. yarıyılıda	f(3)
		Tüm Bilim Kurulu Aynı Kararda Olduğunda	f(3)

Tablo 5'e bakıldığında öğretmenlerin okulların açılma tarihine ilişkin çeşitli görüşlere sahip olduğu görülmektedir. Bununla birlikte öğretmenlerin büyük çoğunluğu güz döneminde açılmasının uygun olacağını ifade etmişlerdir. Yine öğretmenlerin bir kısmı okulların açılma tarihinin illerin vaka sayılarına bağlı olarak değişken olması gerektiğini söylerken, bir kısmı vaka sayısı sıfır olduğunda, bir kısmı da yüz civarında olduğunda açılmasının uygun olacağını vurgulamışlardır. Buna ilişkin öğretmen görüşlerinden örnek ifadeler aşağıda yer almaktadır:

"Bu salgın döneminin bütünsel olarak bakıldığında ekonomi sosyal hayat eğitim hayatı gibi etkilemedi hiçbir alan kalmamıştır. İnsanlar bu dönemde dahi bir şekilde işlerine gidiyor yaşamlarını devam ettiriyor ve sosyal faaliyetlerden düğün ve benzeri faaliyetler yapılıyor ise okulların da açılması gerektiği kanaatindeyim. Bunun en büyük sebebi olarak da tüm alanlarda insanlar faaliyet gösterirken okulların kapalı tutulması hem insanlardaki öğretmen algılarının olumsuz şekildeki oluşan öğretmen algılarının güçlenmesine ve boş yere haksız olarak

öğretmenlerin eleştirilmesine ortam hazırlayacağı için okulların güz döneminde açılması gerektiğini düşünüyorum.” (Ö1)

”Okullar açılırken standart bir takvimin uygulanmasından ziyade şehirdeki salgın durumundaki tablaya bakılarak eğitim öğretim faaliyetinin yapılması gerektiğini düşünüyorum. Afyon’da çalışan bir birey olarak İstanbul ve Afyon’un eğitim öğretim çalışması açısından incelendiğinde aynı tek tip uygulama ile yönetilmemesi gerektiğini düşünüyorum. İstanbul’daki salgın durumunun çokluğundan dolayı daha titiz düzenli bir plan hazırlanması gerektiğini, Afyon’da ise daha esnek daha uygun bir planla bu sürecin başlatılması gerektiğini ve eylülde okulların açılması gerektiğini düşünüyorum.” (Ö7)

Araştırmanın ikinci alt problemi altında yer alan bir diğer tema ve kategori "psikolojik etki" ve "okulların açılmasının ya da ertelenmesinin psikolojik etkileridir". Öğretmenlerin bu tema ve kategoriye ilişkin görüşlerinden elde edilen veriler aşağıdaki tabloda (Tablo 6) yer almaktadır.

Tablo 6. Okulların Açılmasının ya da Açılmamasının Psikolojik Etkilerine İlişkin Öğretmen Görüşleri

Tema	Kategori	Kod	Frekans
Psikolojik Etki	Okulların Açılmasının	Okula Özlem	f(34)
		Okuldan Uzaklaşma	f(17)
	Ya Da Ertelenmesinin Psikolojik Etkileri	Okula ve Derse Karşı İlgisizlik	f(15)
		Kaygı	f(40)
		Korku	f(35)

Tablo 6’da okullar güz döneminde açılırsa ya da açılması ertelenirse bu durumda öğrenciler, öğretmenler, veliler ve diğer paydaşlar psikolojik olarak nasıl etkilenir sorusuna ilişkin bulgular yer almaktadır. Öğretmenlerin bu tema ve kategoriye ilişkin görüşleri ele alındığında, büyük çoğunluğunun öğrencilerin, öğretmenlerin, velilerin okula çeşitli sebeplerden özlem duyduklarını belirttikleri görülmektedir. Yine öğretmenlerden bazıları bu sürecin öğrenciler hatta öğretmenler üzerinde okula ve derse karşı ilgisizlikle sonuçlanacağını ifade edenlerde yer almaktadır. Bununla birlikte öğretmenlerin büyük çoğunluğu okullar güz döneminde de açılırsa ertelense de öğrencilerin, öğretmenlerin, velilerin ve diğer paydaşların kaygı ve korkuya sahip olacaklarını ifade ettikleri görülmektedir. Öğretmen görüşlerinden alınan örnek ifadeler aşağıda yer almaktadır:

”Bir çalışan öğretmen olarak okulu özlediğimi okulda öğrencilerle vakit geçirmek istediğimi onlarla paylaşım içersinde zamanımı değerlendirmek istediğimi fark ettim. Okulların geç açılması durumunda psikolojik olarak beni çok etkilemez ancak tüm paydaşlara bakıldığında en çok etkilenecek kesimin sanırım veliler olacağı kanaatindeyim ve sıralama halinde devam edersek bu velilerin psikolojik bunalımı sıkıntısı öğretmenleri rahatsız edebilir ve bu sebeple de öğretmen nerede psikolojik açıdan yorulabilir. Okulların geç açılması durumunda psikolojik olarak beni çok

etkilemez ancak tüm paydaşlara bakıldığında en çok etkilenecek kesimin sanırım veliler olacağı kanaatindeyim ve sıralama halinde devam edersek bu velilerin psikolojik bunalımı sıkıntısı öğretmenleri rahatsız edebilir ve bu sebeple de öğretmen nerede psikolojik açıdan yorulabilir. Eğitim-öğretim faaliyetlerinin birincil paydaşları olan öğrenciler bu süreçten gerek akademik gerek sosyal beceriler yönünden olumsuz şekilde etkilenmektedir ve arkadaşlarıyla olan iletişimindeki azlık paylaşımının azlığı dahi onları psikolojik açıdan ciddi anlamda olumsuz etkileyecektir." (Ö8)

"Maalesef bu salgın dönemi bizleri oldukça etkiledi. Salgın büyük sayılarla devam ederken okulların açılması hem sağlık hem de psikolojik yönden öğrencileri ve öğretmenleri olumsuz etkileyecektir. Çünkü bireyler okula giderken virüs bulaşır korkusuyla endişesiyle gelebilir. Öğretmenler derste bireysel olarak yardım etmek istedikleri öğrencilerine yaklaşımdan çekinebilirler. Öğrenciler virüsün bulaşma tehlikesiyle derse adapte olamayabilirler. Öğrenciler açısından ise yaş gruplarına göre bu tedirginlik düzeyi farklı boyutlarda olabilir. Özellikle eğitim hayatından uzun süre yoksun kalan ve eğitim hayatını arayan öğrenciler pandemiyi göz ardı edebilirler. Bu psikoloji mantıklarını ve tedbirli olmalarını biraz gölgeleyebilir. Fakat özellikle öğretmenlerin öğrencilerini şu aşamada bilinçlendirmesi ve gerekli önlemlerin alınması hususunda sürekli ikaz etmesiyle olası aksiliklerin ve hastalığın yayılmasının önüne geçilebilir." (Ö36)

Araştırmanın ikinci alt probleminde yer alan, "sosyolojik etki" teması ve "okulların açılmasının ya da ertelenmesinin sosyolojik etkileri" kategorisine ilişkin kodlar ve bunlara ait frekanslar aşağıda (Tablo 7) yer almaktadır.

Tablo 7. Okulların Açılmasının ya da Açılmamasının Sosyolojik Etkilerine İlişkin Öğretmen Görüşleri

Tema	Kategori	Kod	Frekans
Sosyolojik Etki	Okulların Açılmasının Ya Da Ertelenmesinin Sosyolojik Etkileri	İletişim Problemleri	f(42)
		Sosyal Çevreye Uyum Problemleri	f(40)
		Teknoloji Bağımlılığı	f(10)
		Okul Kültürünün Bozulması	f(9)
		Samimiyetsizlik	f(8)

Tablo 7'de salgın sonrasında okulların açılması ya da daha ileri bir tarihte açılması ile yaşanabilecek sosyolojik durumlar hakkında öğretmen görüşlerinden elde edilen bulgular yer almaktadır. Öğretmenlerin büyük çoğunluğu salgın sonrasında okullarda karşılaşılabilecek en büyük etkinin iletişim problemleri olacağını ifade ettikleri görülmektedir. Yine öğretmenlerin büyük çoğunluğu öğrencilerin, öğretmenleri okulda sosyal çevreye uyum problemleri yaşayabileceğini belirttikleri görülmektedir. Öğretmenlerden bazıları hem öğrencilerin hem de öğretmenlerin sosyal

çevreden uzaklaşmasıyla teknoloji bağımlısı olacaklarını ifade ederken, bazı öğretmenlerde okul kültürünün bozulacağını, samimiyetsiz ortamların ortaya çıkacağını söylemişlerdir. Bu bulgulara ilişkin öğretmen görüşlerinden alınan örnek ifadeler aşağıda yer almaktadır:

"Tabi ki salgının çıkmasından önceki gibi bir yakınlık görülemez. Ancak maske takılması ve gerekli temizliğe dikkat edildiğinde eskisi kadar olmasa da sağlıklı iletişim kurulabileceğini düşünüyorum. Öğrenciler normal süreçte çok hareketli ve arkadaşlarıyla yakınlık gösteriyorlardı fakat salgın döneminde bu beklentilerini karşılayamadıkları için bu onları olumsuz etkileyecektir." (Ö9)

"Salgın sürecinde bireylerin birbirleri ile iletişimlerinde ciddi değişimler olmuştur. Uzun süre evde kalmak, bir araya gelindiğinde mesafe kurallarına uymak, maskesiz dışarı çıkamamak gibi birçok durum iletişim yollarını da etkilemiştir. Tüm bu etkenler bireylerin sosyal çevrelerinde uzaklaşma, mesafeleşmeye yol açmıştır. Oturduğumuz yer, kullandığımız bardak, çantamızı koyduğumuz yer, bir başkasının oturduğu sıra vs. aklımıza gelebilecek daha birçok örnek sosyal iletişimimizin eskisi gibi olamayacağını göstermektedir. Bu tedirginlikte salgın sonrasında okulların açılması durumunda tekrar okula alışmak çok da kolay olmayacaktır. Okullarda bireyler birbirlerinden uzak durmaya çalışabilir, samimiyet durumları azalabilir, bireysel ve tedirgin bir hayat bizi bekleyebilir." (Ö31)

Araştırmada yer alan bir diğer tema "hazırlık", kategori ise "okulları açma öncesi fiziksel hazırlık" olarak adlandırılmıştır. Öğretmen görüşlerinden elde edilen veriler doğrultusunda ortaya çıkan kodlar Tablo 8'de yer almaktadır:

Tablo 8. Okulların Açılmasından Önce Yapılması Gereken Fiziksel Hazırlıklara İlişkin Öğretmen Görüşleri

Tema	Kategori	Kod	Frekans
Hazırlık	Okulları Açma Öncesi Fiziksel Hazırlık	Sık Sık Dezenfekte	f(38)
		Sınıf Mevcudunu Azaltma	f(36)
		Maske Dağıtma	f(36)
		Sosyal Mesafe	f(35)
		Sınıf Düzeni	f(25)
		Farklı Teneffüs Saatleri	f(23)
		Okul Kantinleri	f(17)
		Broşür Dağıtımı ve Uyarı Levhaları	f(15)

Öğretmen görüşlerinden alınan örnek ifadeler aşağıda yer almaktadır:

"Öncelikle okul kantinleri düzenlenmeli. Kantinlerde açıkta satılan yiyeceklerin satışı sınırlandırılmalı. Öğrencilerin bağışıklık sistemini zayıflatan yiyecek ve içeceklerin satışı yasaklanmalıdır. Sınıflarda öğrencilerin günlük ya da haftalık yer değiştirdiği sıra düzenine ara

verilmeli ve öğrenciler tek kişilik sıralarda oturmalıdır. Sıralı yerleşim düzeni yerine U Tipi yerleşim düzeni gibi öğrenciler arasındaki mesafenin daha fazla olduğu bir yerleşim düzenine geçilmelidir. Okul girişi, sınıf, kütüphane gibi ortak kullanılan tüm alanlarda dezenfektan, ıslak mendil, peçete gibi temel temizlik ekipmanlarına yer verilmelidir. Ortak kullanımın olduğu sıvı sabun, peçete gibi malzemelerde sensörlü cihazlar kullanılarak temas en aza indirilmelidir. Sınıflar arasında ders saatleri arasında yapılacak günlük değişimler ile her sınıfın farklı saatlerde teneffüse çıkması sağlanmalıdır. Ders sonunda tüm sıralar görevliler tarafından silinerek dezenfekte edilmelidir." (Ö15)

Araştırma kapsamında ele alınan bir diğer tema "eğitim öğretim faaliyetleri" iken kategori "öğrenme kayıplarıdır". Bu doğrultuda öğretmen görüşlerinden elde edilen kodlar Tablo 9'da yer almaktadır:

Tablo 9. Okulların Açılmasıyla Yürütülecek Eğitim Öğretim Faaliyetlerine İlişkin Öğretmen Görüşleri

Tema	Kategori	Kod	Frekans
Eğitim Öğretim Faaliyetleri	Öğrenme Kayıpları	Destekleme Yetiştirme Kursları (DYK)	f(20)
		Hızlandırılmış Eğitim	f(17)
		Uzaktan Eğitim	f(15)
		Akşam Dersleri	f(7)
		Hibrit Öğrenme Modeli	f(5)

Tablo 9'da güz döneminde okulların açılması durumunda öğrencilerin o ana kadar olan öğrenme kayıplarının nasıl telafi edilebileceğine ilişkin öğretmen görüşlerine yer verilmiştir. Buna göre öğretmenlerin bir kısmının okul dersleri ile birlikte destekleme yetiştirme kurslarının yürütülmesinin faydalı olacağını düşündükleri görülmektedir. Yine bazı öğretmenler öğrenme kayıplarını telafi etmek için hızlandırılmış eğitimlerin iyi olacağını düşünürken bazıları da uzaktan eğitime devam edilerek öğrenme kayıplarının önüne geçilebileceğini ifade etmektedirler. Az sayıda öğretmen ise akşam dersleri ya da hibrit öğrenme modeli ile öğrenme kayıplarının telafi edilebileceğini düşünmektedirler. Öğretmenlerin görüşlerinden alınan örnek ifadeler aşağıda yer almaktadır:

"Uzaktan eğitim modeli ya da mutlaka okul açılacaksa Hibrit modeli bu süreç içinde en uygun model olarak görülmektedir. Okula 1 gün gelen öğrenciler 1 gün gelmemeli ki hastalık belirtisi gösterirse okula devam etmemeli." (Ö14)

"Öncelikle sınıf mevcutları olabildiğince azaltılmalı ve gün aşırı eğitimler verilmeli. Kademeli olarak teneffüsler yapılmalı ve olabildiğince sınıflarda ortak ders çıkışı sağlanmamalıdır. Telifler için hafta sonları, belki akşam dersleri ve hatta seneye yaz döneminde de telafi dersleri sağlanmalıdır." (Ö23)

Ele alınan bir diğer unsur ise salgın sonrasında okulların yeniden açılması ile birlikte öğretmenlerin aktif çalışma hayatına nasıl geçmesi gerektiği ve özellikle risk grubundaki öğretmenlerin okuldaki konularının nasıl olması gerektiği ile ilgilidir. Buna ilişkin çalışma öncesinde belirlenen tema "öğretmenlerin okula gelmesi", kategori ise "öğretmenlerin aktif olarak çalışmaları" olarak belirlenmiştir. Öğretmenlerden alınan görüşleri doğrultusunda belirlenen kodlar ise aşağıdaki tabloda (Tablo 10) yer almaktadır:

Tablo 10. Öğretmenlerin Aktif Çalışma Hayatına Başlamasına İlişkin Öğretmen Görüşleri

Tema	Kategori	Kod	Frekans
Öğretmenlerin Okula Gelmesi	Öğretmenlerin Aktif Olarak Çalışmaları	Hijyen	f(39)
		Yarı Yüz Yüze Yarı Uzaktan Eğitim	f(5)
		Önlük Giyme	f(2)
		45 Yaş Üzeri İdari İzin	f(1)

Tablo 10'da okullar açıldıktan sonra öğretmenlerin çalışma hayatlarındaki konumlarına ilişkin bulgular yer almaktadır. Bu noktada öğretmenlerin neredeyse tamamı aktif çalışma içerisinde yer almaları gerektiğini ve hijyen kurallarına kendilerinin dikkat etmesi gerektiğini düşünmektedirler. Öğretmenler sık sık maske değiştirerek, ellerini dezenfekte ederek, kişisel eşyalarının hijyenlerine dikkat ederek korunabileceklerini ve çalışabileceklerini ifade etmişlerdir. Araştırmaya katılan öğretmenlerden beş tanesi öğretmenlerin sürekli okula gelmek yerine yarı yarıya okula gelip diğer eğitim öğretim faaliyetlerini ise uzaktan eğitim ile sürdürülmesi gerektiğini düşünmektedirler. Yine araştırmaya katılan öğretmenlerden 2'si öğretmenlerin önlük giymesinin mantıklı olacağını vurgularken, bir öğretmende 45 yaş üzeri öğretmenlerin idari izinli sayılması gerektiğini ifade etmiştir. Bu konuya ilişkin öğretmen görüşlerinden alınan örnek ifadeler aşağıda yer almaktadır:

"Öğretmenlere normal dönemde üstlendiği görevden çok daha fazlasını üstlenmesi gerekir. Öğretmenler öğrenciler arasındaki sosyal mesafeyi korurken kendisini de öğrencilerden uzak tutmalıdır. Teneffüslerde ellerini sürekli yıkamalı, kullandığı araç gereçlere sadece kendisi dokunmalıdır. Ayrıca öğretmenlerin girdiği ders saati azaltılabilir." (Ö19)

"Öğretmenler yine kendi derslerinden sorumlu olup, sağlık ve tedbir konusu için her okulda sağlıkçılar bulundurulmalıdır. Her uzman kendi alanı ile uğraşırsa daha verimli olur. Aksi halde öğretmen okulda tedbirlere uyulup uyulmadığını kontrol etmek yerine, tüm enerjisini eğitimin telafisine odaklandırmalıdır." (Ö29).

Araştırmanın ikinci alt problemine ilişkin ele alınan son tema "öğrencilerin gelişimi" buna ilişkin son kategori de "sağlıklı bir zihinsel gelişim" olmuştur. Öğretmen görüşlerinden elde edilen kodlar ise aşağıdaki tabloda (Tablo 11) yer almaktadır:

Tablo 11: Öğrencilerin Sağlıklı Bir Zihinsel Gelişimlerine İlişkin Öğretmen Görüşleri

Tema	Kategori	Kod	Frekans
Öğrencilerin Gelişimi	Sağlıklı Bir Zihinsel Gelişim	Cezai Yaptırımlar Uygulanmalı	f(19)
		Cezai Yaptırımlar Uygulanmamalı	f(22)
	Sorumluluk Verilmeli	f(15)	

Tablo 11'de, öğretmenlere okullarda alınana ciddi önlemlerin öğrencilerin sağlıklı zihinsel gelişimlerini nasıl etkileyeceğine ilişkin görüşlerine yer verilmiştir. Öğretmenlerin neredeyse yarısı okullarda salgın riskini önlemek için alınacak ciddi tedbirlerin uygulanmasında cezai yaptırımlar uygulanması gerektiğini ifade etmişlerdir. Eğer bu yaptırımlar uygulanmazsa salgın tetiklenebilir, öğrenme yarıda kalabilir ve akademik gelişim sekteye uğrayabilir şeklinde görüş belirtmişlerdir. Öğretmenlerin bir kısmı da okullarda öğrencilerin sağlıklı zihinsel gelişimlerinin sağlanabilmesi için alınacak tedbirler konusunda hassas davranılması gerektiğini ve cezai yaptırımlar uygulanmaması gerektiğini vurgulamışlardır. Öğretmenlerin bir kısmı da öğrencilere sorumluluklar verilerek sağlıklı bir zihinsel gelişimin sürdürülebileceğini ifade etmişlerdir. Bunlara ilişkin öğretmen görüşlerinden alınan örnek ifadeler aşağıda yer verilmiştir:

"Salgın sürecinin beraberinde getirdiği değişiklikler özellikle küçük yaş gruplarında sosyal becerilerin gelişmesinde sorunlar meydana getirebilir. Çocuklar bir anda hayatlarına giren maske, dezenfektan, sosyal mesafe gibi değişiklikleri anlamlandırmada güçlük çekebilir. Bu durum çocuklarda kaygı gelişimine neden olabilir. Özellikle evde geçirilen zamanların arttığı salgın döneminde çocukların tablet, televizyon, telefon gibi teknolojik aletleri kontrolsüz kullanımı zihinsel gelişimi olumsuz etkiler." (Ö16).

"Öğrencilerin takip edilebilmesi için önlemler arttırılmalıdır. Öğrenciler için öncelikle kademe kademe uyarılarda bulunulabilir. Öğrenci kurallara uymamaya devam ettiğinde önemi sık sık belirtilmeli hala devam edildiği takdirde temizlikle ilgili sorumluluklar verilmelidir. Öğrenciler sosyal mesafeyi kurdukları zaman bu onların gelişimini olumsuz etkileyecektir. Özellikle lise öğrencileri arkadaşına yöneldikleri bu dönemde bu durum onları olumsuzluğa itebilir. Ancak sağlık için bu uyulması gereken bir kural olmalıdır. Maske takmak öğrencileri ders dinlerken özellikle sıcak olduğu zamanlarda olumsuz etkileyecektir." (Ö24)

Sonuç ve Tartışma

Bu araştırmada, tüm dünyayı bir anda etkisi altına alan COVID-19 salgını ile birlikte değişen okul kavramının altında yatan yeni paradigmalara ve bu değişimler eşliğinde okulların yeniden açılma sürecinin çeşitli boyutlarına ilişkin öğretmenlerin görüşlerine yer vermek amaçlanmıştır. Bu amaç

doğrultusunda, eğitim-öğretimin çeşitli kademelerinde çalışan farklı branşlarda görev yapan 42 öğretmenin görüşleri alınmıştır.

Kuhn (2008), paradigmayı bilimsel bir disiplini, zaman içerisinde belirli bir noktada tanımlayan pratikler olarak tanımlamıştır. 21. yüzyılda eğitimde ve eğitimin yapıldığı kurumlar olan okullarda bu pratikler, çoğunlukla ekonomi, iletişim ve bilişim teknolojileri vasıtasıyla gerçekleşmekteydi (Fırat, 2016). Ancak, bir anda tüm dünyayı kasıp kavuran COVID-19 salgınında eğitim ve dolayısıyla okullar da etkilendi. Bireylerin eğitime ve okula yükledikleri anlam değişti, paradigma değişimini tetikledi. Turan, Armağan ve Çakmak (2015), paradigmanın, bir konu alanı veya bir bilim dalına sürekli egemen olması söz konusu olmadığını; bir paradigmanın bir dönem egemenliğini korurken; diğer dönem başka bir paradigmanın onun yerini alabileceğini ifade etmektedirler. Bu anlamda, bu çalışmada öncelikle eğitim-öğretimin en temel paydaşlarından olan öğretmenlerin okul kavramına ilişkin görüşleri ele alınmıştır. Araştırmadan elde edilen bulgular öğretmenlerin salgın öncesinde okula yüklemiş oldukları anlam ile salgın sonrasında okula yüklemiş oldukları anlamın farklılaştığını göstermektedir. Salgından önce öğretmenler, okulu, daha çok yüzü yüze eğitim-öğretimin yapıldığı, bununla birlikte okulun sosyal yapısının desteği ile sosyal öğrenmenin gerçekleştiği kurumsal bir bina olarak değerlendirmekteydiler. Bu kurumsal bir eğitim-öğretim faaliyetleri dışında, eğitim dışı faaliyetlerinde bir merkez konumundadır. Öğretmenlerin bu görüşleri bir anlamda Yılmaz (2016) tarafından yapılan okul-makine benzetmesindeki gibidir. Yılmaz'a (2016) göre, okul, makine gibi parçalardan yani sınıflardan oluşmaktadır. Her bir parçada gerçekleştirilecek işler tanımlanmış yani her bir sınıfta yapılacak işler eğitim programı, ders planları gibi yapılarla belirlenmiştir. İşçiler görev tanımlarındaki işlerle ham maddeye şekil vererek istenilen çıktıyı gerçekleştirmeye çalışmaktadır. Öğretmenler de öğrencilerine öngörülen bilgileri öğretmek istenilen çıktıyı gerçekleştirmeye çalışmaktadır.

Ancak salgın sonrasında öğretmenlerin bu bakış açısında ciddi değişimler olduğu araştırma bulgularında görülmektedir. Öğretmenlere göre artık okul, alternatif öğrenme ortamları üreten bir kurum olmalıdır. Kırsal bölgeden şehir merkezine kadar tüm okullar dijital okul olmalı, hem fiziksel olarak bu donanımına sahip olmalı hem de öğrencilerine, öğretmenlerine, velilerine ve diğer paydaşlarına dijital okuryazarlık becerisi kazandırmalıdır. Ayrıca, öğretmenlere göre, okullar artık sadece yüz yüze eğitimin verildiği bir yer değil; uzaktan eğitimin, asenkron eğitimin ve hibrit eğitimin de merkezi olmalıdır. Buna ilişkin Yılmaz (2016), geleneksel okulların yapısının, sunduğu hizmete göre yapılandığını ve öğrencilerin öğrenmesi gereken bilgileri, çoğu zaman didaktik yöntemlerle öğretmeye çalışan, öğretmenleri etkin bir şekilde dinleyen, bazı zamanda sorulan sorulara cevaplar veren bir sisteme sahip olduğunu ifade etmektedir. Bu durumu eleştirerek, bu durumun her ne kadar dünyanın dünyasında mantıklı bir yapılanma olsa da günümüzde geçerliğini yitirdiğini vurgulamıştır.

Çünkü dün bilgi, uzun sürede değişmeyen bir yapıya sahipti. Öğrencilerin uzun sürede değişmeyen bilgileri, bu bilgilere sahip öğretmenlerden dinleyerek ve çoğu zaman ezberleyerek öğrenmeleri mantıklıydı. Bugün bilgi, hızlı bir şekilde değişen ve büyüyen bir yapıya sahiptir. COVID-19 sürecinde de bu durum göstermiştir ki, teknoloji ve bilim okullardan ayrı gelişmemelidir. Okullarla birlikte yoğrularak entegre edilmelidir. Okullar, beklenmeyen, ansızın gelişen durumlara her an hazır olmalıdır.

Okulu, toplumun diğer değişkenlerinden ayrı tutmak mümkün değildir. Çünkü eğitim, toplumsal değişkenlerin şekillendirildiği ve toplumsal politikaları etkileyen temel uygulama alanıdır. Dolayısıyla eğitim hem kurumsal anlamda hem de kuruluş düzeyinde yeni paradigmalara şekillenerek, yeniden tanımlanma süreçlerine girmektedir (Yazıcı, Demirhan Serinken ve Ağar, 2016). Spencer (2020), bu durumu öğretme kültüründen öğrenme kültürüne geçiş olarak tanımlamaktadır. Okul öncesi eğitimden lise eğitiminin son yılına kadar bir zil sesiyle başlayıp ve bir zil sesiyle sona eren ve öğretmenler tarafından işletilen dersler salgın ile birlikte bir anda hayatımızdan çıktığını vurgulamaktadır. Spencer'e (2020) göre, salgının ilk şoku atıldıktan sonra devam ettirilen eğitim uygulamalarında artık yukarıda bahsedilen durumlar yoktu. Yıllardır teknolojinin entegre edilmeye çalışıldığı sınıf ortamı, birden uzaktan eğitim sayesinde entegre oldu. Öğrenciler ihtiyaç duydukları sosyal, duygusal ve akademik desteği, esnek ve zengin öğrenme deneyimleri ile elde edebildiler. Öğrencilerin gelişimi için temel olan "okuma, yazma ve matematik" becerilerine "yeniden düşünme (rethink)" eklendi. Bu durum, eğitimde ve dolayısıyla okulda meydana gelen değişiklikleri gözler önüne sermektedir.

Araştırmanın ikinci alt problemi çeşitli alt başlıklar altında ele alınmıştır. Bunlardan birincisi salgın öncesinde ve salgın sonrasında öğretmenlerin öğretime bakış açıları ve öğretmenlik rolleri ile ilgilidir. Öğretmenler salgın öncesinde, sınıfta daha çok rehber öğretmen konumunda olduklarını ifade etmişlerdir. Ancak salgından sonra bu durumun biraz daha ötesine gidildiğini, salgın ve uzaktan eğitim sürecinde daha çok öğrencilere koçluk yaptıklarını ifade etmişlerdir. Yine öğretmenler salgın öncesinde sınıf ortamında, her ne kadar yapılandırmacı ve iletişimsel bir yaklaşımla hazırlanmış öğretim programları olsa da, daha çok öğreten öğretmen konumunda olduklarını ifade etmişlerdir. Yine öğretmenlerin birçoğu salgın öncesinde uzaktan eğitime uzak olduklarını, buna ihtiyaç duymadıklarını ifade ederken, salgın başlaması ve okullara ara verilmesiyle birlikte kendilerini bir anda uzaktan eğitimin içerisinde bulduklarını ifade etmişlerdir. Yine öğretmenlerin birçoğu salgın sonrasında kendilerini daha dijital olarak değerlendirmişlerdir. Öğretmenler bir taraftan EBA ile ilgili çalışmaları yürütürken diğer taraftan öğrencilerin öğrenme kayıplarının önüne geçebilmek, onları desteklemek için çeşitli teknolojik uygulamaları öğrenme girişiminde olmuşlardır. Bu durum salgın öncesinde ve salgın sonrasında öğretmenlerin öğretime bakış açılarının ve bununla birlikte

öğretmenlik rollerinin de değiştiğini göstermektedir. Garcia (2020), salgın sürecinde öğretmenlerin öğretmenlik rollerinin değiştiğini sadece öğretene değil sürekli olarak öğrencileri bilgiyi bulmanın yollarını göstermeye, onları yönlendirmeye çalıştıklarını ifade etmiştir. Ayrıca bu salgın ile birlikte öğrenci ve aileleri gözünden de öğretmenlerin öğretmenlik rollerinin değiştiğini vurgulamıştır. One Poll ve Osmo (2020, akt. Garcia, 2020) tarafından yapılan bir araştırmada öğrenciler ve ailelerin %80'inin öğretmenlere daha fazla saygı duyduklarını, %77'sinin öğretmenlere daha fazla ödenmesi gerektiğini, %69'unun öğretmenliğin diğer mesleklerden çok daha zor olduğunu vurguladıkları görülmektedir. Bu durum, öğretmenlerin öğretmenlik rollerinin sadece kendileri açısından değil öğrenciler ve veliler tarafından da öğretmenlik rolü algısının değiştiğini göstermektedir.

Okulların yeniden açılma tarihine ilişkin öğretmenlerden elde edilen bulgular öğretmenlerin bu konuda çeşitli görüşlere sahip olduklarını göstermektedir. Öğretmenlerden bazıları hayatın pek çok alanında normalleşmeye başlanıldığını ve bu durumla yaşanmanın öğrenilmesi gerektiğini düşündüklerini ifade ederek, okulların güz döneminde açılmasının uygun olacağını ifade etmektedirler. Bu konuya ilişkin bir diğer öğretmen görüşü okulların, illerdeki vaka sayılarına ve bu illerin kendilerinin alacağı karara göre açılması gerektiğini ifade etmektedirler. Yine öğretmenlerden bazıları vaka sayısı ülke genelinde 100 civarına düştüğünde açılın derken bir kısmı da vaka sayısı '0' olana kadar açılmamasını ifade etmektedirler. Bu durum öğretmenler arasında okulların açılma tarihi ile ilgili çeşitli görüşlerin olduğunu göstermektedir. Salgın ile ilgili olarak her gün yeni bilgilere ulaşırlarken bir taraftan da bilgi kirliliği yaşanmaktadır. Hala hastalıkla ilgili bilinmeyen çok fazla olduğu bir süreçteyiz. Öğretmenler arasında bu konu ile ilgili görüş farklılıklarının olma sebebi bundan kaynaklanabilir. Okulların tekrar ne zaman açılması gerektiği ile ilgili dünya çağında pek çok ülke ve eyalette de durum aynıdır. Salgının seyri bilinemediği için çeşitli görüşler vardır. Örneğin, Minnesota Sağlık Bakanlığı (2020) tarafından yayınlanan raporda üç farklı tarihte açılma senaryoları söz konusudur. Yine, The Independent SAGE (2020) tarafından yapılan araştırmada da İngiltere ile ilgili çeşitli tarihler mevcuttur. Ülkeler için vatandaşlarının ve öğrencilerin sağlıklarını korumak, salgını tekrar harekete geçirmemek elbette önemlidir. Ancak, her koşulda eğitim öğretimin aksatılmadan sürdürülmesi de ekonomiler ve sürdürülebilir gelişim için önemlidir. Bu sebeple bilim kurullarının görüşleri doğrultusunda en uygun tarihi belirlemek daha iyi olacaktır.

Okulların güz döneminde açılması ya da açılmanın ertelenmesinin öğrenciler, öğretmenler ve veliler ve diğer paydaşlar üzerindeki psikolojik etkilerine ilişkin öğretmen görüşlerine bakıldığında ise, öğretmenlerin büyük çoğunluğunun hem öğrencilerin hem öğretmenlerin hem de velilerin okula özlem duyduklarını ifade ettikleri görülmektedir. Yine bu durumun öğrencileri okuldan ve derslerden uzaklaştırabileceğine, kaygı ve korku düzeylerini artıracığına ilişkin görüşler söz konusudur. Bu durum okulların güz döneminde de açılma bir süre daha ertelenerek de açılma öğrenciler, öğretmenler,

veliler ve diğer paydaşlar üzerinde bir takım psikolojik etkilere sebep olacağını göstermektedir. Sood (2020), bu konuda yaptığı çalışmada, COVID-19 salgınının, insanlar üzerinde, sosyo-ekonomik ve psikolojik açılarından uzun süreli etkilere sebep olacağını ifade etmiştir. Hastalığın belirsizliğinden dolayı insanlar arasında korku ve endişenin hızla yükselmesi, kilitlenmeler ve karantinalar gibi temel ama sosyal olarak yıkıcı önlemlerle bir araya gelerek daha ağır psikolojik etkiler ortaya çıkmıştır. Bu travmalar sonrası stres bozukluğu, depresyon, anksiyete, panik bozuklukları ve davranış bozuklukları gibi önemli psikolojik ve psikiyatrik rahatsızlıklara yol açabilir. Öğrencilerin hem öğrenme hem de bu duygusal problemlerle uğraşmaması, kendilerini okulda güvende hissetmeleri son derece hassas bir konudur. Bu nedenle, okul açıldıktan sonra karşılaşılabilecek bu durumlarla ilgili ön çalışmalar mutlaka yapılmalıdır.

Okulların güz döneminde ya da daha ileri bir tarihte açılmasının sosyolojik etkilerine ilişkin öğretmen görüşlerine bakıldığında, öğretmenlerin en çok dile getirdikleri durum iletişim problemleri olmuştur. Uzun süren karantina günleri ve yaşanan kaygılar sebebiyle öğretmenler hem kendilerinin diğer meslektaşları, veliler, öğrenciler, hem de öğrencilerin kendi aralarında iletişim problemi yaşayabileceklerini belirtmişlerdir. Yine okulda karşılaşılabilecek problemler arasında sosyal çevreye uyum problemleri, teknoloji bağımlılığı, okul kültürünün bozulması ve samimiyetsizlik gibi durumlar da dile getirilmiştir. Kalabikhina (2020), salgın sonrasında insanların daha az sosyal iletişim kuracağını, günlük yaşamdaki hijyen geleneklerinin değişeceğini, kendini koruma davranışlarının ön planda olacağını ifade etmiştir. Bu durum, okullar güz döneminde de açılrsa daha ileri bir tarihte de açılrsa öğrenciler, öğretmenler, veliler ve diğer paydaşlar üzerinde bir takım sosyolojik etkilerin olacağını göstermektedir.

Okulların açılmasından öncesi yapılması gereken fiziksel hazırlıklar temasına ilişkin öğretmen görüşlerine bakıldığında, öğretmenlerin sınıfların sık sık dezenfekte edilmesi, sınıf mevcutlarının azaltılması, maskelerin dağıtılması, sosyal mesafenin korunması, sınıf oturma düzeninin uygun bir şekilde ayarlanması, sınıflara farklı teneffüs saatlerinin belirlenmesi, okul kantinlerinin sıklıkla kontrol edilmesi, okullarda salgından korunma yollarına ilişkin broşür dağıtılması ve uyarı levhalarının dağıtılması yönünde görüş belirttikleri görülmektedir. Daha öncede ifade edildiği gibi salgın hakkında hala çalışmalar devam ediyor ve bilinenler kadar bilinmeyenlerde oldukça fazla. Bu durumda öğretmenler gerek televizyonda yapılan açıklamalardan gerek sosyal medyada ya da diğer iletişim araçları yoluyla öğrendiklerinden yola çıkarak yapılabilecek hazırlıklar konusunda görüş belirtmişlerdir. Bu görüşler Dünya Sağlık Örgütü (2020) tarafından açıklanan altın hijyen kuralları paralelindedir. Zira Dünya Sağlık Örgütü de okulların yeniden yüz yüze eğitime başlaması için test sonucu pozitif ve temaslı bireylerin okul ortamından uzak tutulması gerektiğini, okulda ve sınıfta sosyal mesafenin korunması gerektiğini, maske kullanımına dikkat edilmesi gerektiğini, sık sık

dezenfekte işlemlerinin yapılması gerektiğini, hem okulların hem de bireyleri kendi önlemlerini almaları gerektiğini vurgulamıştır.

Salgının başlaması ile kapatılan okullarda kısa süre içerisinde EBA TV ve EBA üzerinden uzaktan eğitim faaliyetleri yapılmaya başlamıştır. Yine pek çok öğretmen çeşitli dijital platformlar üzerinden öğretimi sürdürme gayretinde olmuşlardır. Ancak yine okulların uzun süre kapalı kalması ve uzaktan eğitimde karşılaşılan teknik aksaklıklar sebebiyle öğrenme kayıplarının önüne geçilememiştir. Bu kayıpların okullar açıldığında nasıl telafi edilmesi gerektiğine ilişkin öğretmen görüşlerine bakıldığında öğretmenlerin, destekleme yetiştirme kurslarının devam etmesi, hızlandırılmış eğitimler, uzaktan eğitimler, akşam dersleri, hibrit öğrenme gibi yöntemler yoluyla giderilebileceği yönünde görüş belirttikleri görülmektedir. ABD’de yapılan araştırmalarda yaz tatili gibi uzun süreli tatillerde bile, elde edilen bilgi ve becerilerin azaldığı ve belirli bir öğrenme kaybı yaşandığı görülmüştür. Bu çalışmalarda, aileleri tarafından desteklenen öğrenciler ile aileleri tarafından destek sağlanmayan dezavantajlı öğrencilerin kayıpları arasında önemli bir fark olduğu görülmüştür (Reimers ve Schleicher, 2020). Bu durumda, öğrenme kayıplarının önüne geçmek için öğrenme kayıplarına ilişkin farkındalık sağlanmalı, öğrenci-öğretmen-veli işbirliği sağlanmalıdır.

Öğretmenlerin aktif öğrenme yaşantısında nasıl yer alması gerektiğine ilişkin öğretmen görüşlerine bakıldığında ise öğretmenlerin bireysel hijyenlerine dikkat etmesi gerektiği öğretmenler tarafından en çok dile getirilen görüş olmuştur. Yine öğretmenlerin öğretim faaliyetlerinin bir kısmını yüz yüze bir kısmını ise uzaktan eğitim şeklinde yerine getirmeleri görüşler arasında yer almıştır. Az sayıda öğretmen tarafından dile getirilmiş olsa da 45 yaş üzeri ve risk grubundaki öğretmenlerin idari izinli sayılmaları da salgının yayılım hızını azaltabilir.

Çalışmada okulların yeniden açılmasında karşılaşılabilecek durumları ele alan ikinci alt problemin son maddesi öğrencilerin sağlıklı bir şekilde zihinsel gelişimlerini sürdürebilmeleri ile ilgilidir. Bu konuya ilişkin öğretmenler arasında çeşitli görüşler söz konusudur. Öğretmenlerin bir kısmı okulda ciddi önlemler alınması gerektiğini ve öğrencilerin uymaması durumunda cezai yaptırımlara gidilmesi yönünde görüş belirttikleri görülmektedir. Öğretmenlerin bir kısmı ise zaten zor süreçten geçen öğrenciler için okullarda alınacak ekstra hijyen önlemleri zaten ağır bir sorumluluktur. Bu nedenle bir de cezai yaptırımlara gidilerek onların kaygı ve korku düzeylerini artırmaya gerek yoktur. Onlara daha fazla sorumluluk verilerek kaygı ve korku düzeylerini kontrol etmeler sağlanabilir. Böylelikle sağlıklı bir zihinsel gelişimin önüne geçebilecek kaygı korku gibi durumlar kontrol altına alınmış olur. Suppawittaya, Yiemphat ve Yasri (2020) tarafından yapılan bir çalışmada, sosyal mesafenin, kendini karantinaya almanın ve kendini izole etmenin insan zihnine etkisini inceledikleri çalışmada, salgının yayılımını azaltmak için alınan tüm önlemlerin bireysel olarak harekete geçirileceğini ancak bu bireysel hareketin toplum için son derece önemli olduğunu

vurgulamışlardır. Bu durumda öğrencilere, okulda önce bireysel hijyenin önemi çok iyi bir şekilde kavratılmalıdır. Öğrencilerin bireysel olarak aldıkları bu önlem zaten daha temiz ve hijyenik bir okulun ortaya çıkmasını sağlayacaktır.

Sonuç olarak, COVID-19 salgını tüm dünyanın ansızın karşılaştığı bir hastalıktır. Hastalığın aşısı bulunana kadar da seyri hakkında net bilgiler vermek güç olacaktır. Ancak, ekonomiler ve sürdürülebilir bir gelişim için de okulların er ya da geç açılması son derece önemlidir. Bu noktada nihai karar elbette bilim kurulu ve diğer karar mercilerindedir. Ancak okulların yeniden açılması sadece bir zamandan ibaret değil çok yönlü düşünülmesi gereken bir konudur. Bu anlamda öğrencilerin, öğretmenlerin, velilerin ve eğitimin diğer tüm paydaşlarının en az kayıpla öğrenme ortamına dönebilecekleri alternatifler dikkatli bir şekilde değerlendirilmelidir. Ayrıca bundan sonraki çalışmalarda, yüz yüze eğitimin nasıl başlanabileceğine ilişkin daha büyük ve çeşitli örneklem gruplarından görüşler alınabilir. Salgın sonrasında yüz yüze eğitim uygulamalarında ortaya çıkabilecek köklü değişimlerin neler olabileceği ele alınabilir.

Kaynaklar

- Bailey, J. (2020). *Covid-19 closed schools. When they should reopen?*. Erişim Adresi: <https://www.educationnext.org/covid-19-closed-schools-when-should-they-reopen-coronavirus/>
- Baltacı, A. (2017). Nitel veri analizinde Miles-Huberman modeli. *Ahi Evran Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 3(1), 1-15. Erişim Adresi: <file:///C:/Users/Eminepc/Desktop/NitelVeriAnalizindeMiles-HubermanModeli290583318527.pdf>
- Blass, E. (2018). White paper: a 21st century education paradigm. *Journal of Educaiton & Social Policy*, 5(3), 128-133. doi:10.30845/jesp.v5n3p16
- Brooks, S. K., Webster, R. K., Smith, L. E., Woodland, L., Wessely, S., Greenberg, N. & Rubin, G. J. (2020). The psychological impact of quarantine and how to reduce it: rapid review of the evidence. *The Lancet*, 395(10227), 912-920. doi: [https://doi.org/10.1016/S0140-6736\(20\)30460-8](https://doi.org/10.1016/S0140-6736(20)30460-8)
- Connelly, L. M. (2016). Trustworthiness in qualitative research. *Medsurg Nursing*, 25(6), 435-437. Erişim Adresi: <https://www.thefreelibrary.com/Trustworthiness+in+qualitative+research.-a0476729520>.
- Denzin, N. & Lincoln, Y. (2008) The discipline and practice of qualitative research. In: Denzin, N.K. and Lincoln, Y.S., Eds., *Handbook of qualitative research*, Sage, Thousand Oaks, 1-32.
- Ducker, F. P. (1994). *Yeni Gerçekler*. (Çev:Birtane Karanakçı), İstanbul: Türkiye İş Bankası Kültür.

- Dünya Sağlık Örgütü. (2020). What are the prevention and control measures to be prepared and put in place in school?. Erişim Adresi: <https://www.who.int/news-room/q-a-detail/q-a-schools-and-covid-19>
- Eysenbach, G. & Köhler, C. (2002). How do consumers search for and appraise health information on the world wide web? Qualitative study using focus groups, usability tests, and in-depth interviews. *Bmj*, 324(7337), 573-577. doi: 10.1136/bmj.324.7337.573
- Firat, M. (2016). 21. yüzyılda uzaktan öğretimde paradigma değişimi. *Journal of Higher Education and Science* 6(2):142-15. doi: [10.5961/jhes.2016.151](https://doi.org/10.5961/jhes.2016.151)
- Garcia, E. (2020). *The pandemic sparked more appreciation for teachers, but will it give them a voice in education and their working conditions?*. Erişim Adresi: <https://www.epi.org/blog/the-pandemic-sparked-more-appreciation-for-teachers-but-will-it-give-them-a-voice-in-education-and-their-working-conditions/>
- Global Education Cluster. (2020). *Education in global health emergencies: COVID-19*. Erişim Adresi: <https://www.educationcluster.net/COVID19>
- Glesne, C. (2013). *Nitel araştırmaya giriş*. (Çev. Ed. Ersoy A.ve Yalçınoğlu P.). Ankara: Anı.
- Güngör, S. (2014). Eğitim ve eğitim yönetiminde paradigmlar. *E-Kafkas Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 1(3), 26-40. Erişim Adresi: <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/180051>
- Kalabikhina, I. E. (2020). Demographic and social issues of the pandemic. *Population and Economics*, 4(2), 103-122. doi: <https://doi.org/10.3897.popecon.4.e53891>
- Kuhn, T. S. (2008). *Bilimsel devrimlerin yapısı*. (Çev: Kuyuş N.) İstanbul: Kırmızı Yayınları.
- Lee, K. (2020). *Coronavirus: universities are shifting classes online – but it's not as easy as it sounds*. Erişim Adresi: <https://theconversation.com/coronavirus-universities-a-re-shifting-classes-online-but-its-not-as-easy-as-it-soun-ds-133030>.
- Miles, M. B. & Huberman, A. M. (1994). *Qualitative data analysis: An expanded sourcebook*. New York: Sage Publications, Inc.
- Minnesota Sağlık Bakanlığı (Minnesota Department of Health). (2020). *2020-2021 planning guide for schools health considerations for navigating covid-19*. Erişim Adresi: <https://www.health.state.mn.us/diseases/coronavirus/schools/k12planguide.pdf>
- Neuman, W. (2014). *Social research methods: qualitative and quantitative approaches*. Pearson, Essex, UK.
- Neuman, W. L. & Robson, K. (2014). *Basics of social research*. Pearson Canada Toronto.
- OECD. (2020). *Education responses to covid-19: Embracing digital learning and collaboration*. Erişim Adresi: www.oecd.org/coronavirus/en/.
- Reimers, F. & A. Schleicher. (2020). *Educational opportunity during the COVID-19 pandemic*.

- Shenton, A. K. (2004). Strategies for ensuring trustworthiness in qualitative research projects. *Education for information*, 22(2), 63-75. Erişim Adresi: <https://pdfs.semanticscholar.org/cbe6/70d35e449ceed731466c316cd273032b28ca.pdf>
- Silverman, D. (2016). *Qualitative research*. London: Sage.
- Sood, S. (2020). Psychological effects of the Coronavirus disease-2019 pandemic. *RHiME*, 2020(7), 23-6. Erişim Adresi: https://www.researchgate.net/publication/340334814_Psychological_Effects_of_the_Coronavirus_Disease-2019_Pandemic
- Spencer, G. (2020). *Schools after COVID-19: From a teaching culture to a learning culture*. Erişim Adresi: <https://news.microsoft.com/apac/features/technology-in-schools-from-a-teaching-culture-to-a-learning-culture/>
- Subaşı, M. ve Okumuş, K. (2017). Bir araştırma yöntemi olarak durum çalışması. *Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 21(2), 419-426. Erişim Adresi: <https://dergipark.org.tr/en/download/article-file/474049>
- Suppawittaya, P., Yiemphat, P. & Yasri, P. (2020). Effects of social distancing, self-quarantine and self-isolation during the covid-19 pandemic on people's well-being, and how to cope with it. *International Journal of Science and Healthcare Research*, 5(2), 12-20. Erişim Adresi: https://ijshr.com/IJSHR_Vol.5_Issue.2_April2020/IJSHR003.pdf
- Şimşek, H. (1997). *21. Yüzyılın Eşiğinde, Paradigmalar Savaşı Kaostaki Türkiye*. İstanbul: Sistem.
- Taylor, A. (2020). *As Trump pressures schools to reopen, here's how other countries have handled the return to the classroom*. Erişim Adresi: <https://www.washingtonpost.com/world/2020/06/05/coronavirus-countries-reopening-schools/>
- The Independent SAGE. (2020). *When should a school reopen?*. Erişim Adresi: <https://www.independentsage.org/wp-content/uploads/2020/06/Independent-Sage-Brief-Report-on-Schools.pdf>
- Turan, S. (2006). Yarınların Türkiye'si İçin Okulu Yeniden Tasarlamak ve Düşünmek. Eğitim-Bir-Sen(Ed.), *Türk Eğitim Sisteminde Yeni Paradigma Arayışları Sempozyum Bildiriler Kitabı* (s.306-317). 4-5 Kasım 2006. Ankara.
- Turan, S., Armağan, Y. ve Çakmak, E. (2015). Türk eğitim sisteminde okullar ve dersaneler: çoklu paradigma açısından bir inceleme. *Sosyoloji Dergisi*, 2015(1), 275-295. Erişim Adresi: <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/4924>
- UNICEF. (2020). *Framework for reopening schools*. Erişim Adresi: <https://www.unicef.org/sites/default/files/2020-06/Framework-for-reopening-schools-2020.pdf>

- Van Elsland, S. & O'Hare, R. (2020). COVID-19: *Imperial researchers model likely impact of public health measures*. Erişim Adresi: <https://www.imperial.ac.uk/news/196234/covid-19-imperial-researchers-model-likely-impact/>
- Yazıcı, L., Demirhan Serinken, N. ve Ağar, M. (2016). Eğitimde yenilikçi bir uygulamanın değerlendirilmesi: açık okul. *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 9(43),1558-1564. Erişim Adresi: https://www.researchgate.net/profile/Bilal_Yalcin/publication/301579265_SAGLIK_TURISTLERININ_MEDIKAL_DESTINASYON_SECIMINI_ETKILEYEN_FAKTORLER/links/5880b019a6fdcc0848f8f1b0/SAGLIK-TURISTLERININ-MEDIKAL-DESTINASYON-SECIMINI-ETKILEYEN-FAKTOERLER.pdf
- Yılmaz, E. (2016). 21.yüzyıl becerileri kapsamında dönüşen okul paradigması. İçinde, E. Yılmaz, M. Çalışkan & S. A. Sulak (Ed.), *Eğitim Bilimlerinden Yansımalar*, (ss.5-16). Konya: Çizgi Kitabevi.
- Yin, R. (1984). *Case study research*. Beverly Hills, CA: Sage Publications.

Extended Summary

Teachers' Views on the School Paradigm Shaped After the Covid-19 Outbreak and the Reopening of Schools

Due to the fact that the COVID-19 pandemic begins to spread all over the world much more quickly than expected, most countries, including Turkey, have announced that they have called the school for an extended period. However, during this period, schools only interrupted face-to-face education. Countries that have completed their planning in a short time so that children do not stay away from education stated that they started distance education by bringing online education applications to the agenda. Despite being in the education system, the concept of distance education, which did not constitute the focal point, suddenly became the center of education systems and caused many more concepts related to education to be discussed again. Of course, the concept of "school" is at the top of these concepts. Schools are located in a certain social environment and are in constant interaction with this environment. Although this meaning of school still preserves its place, the changes experienced after the epidemic process revealed the necessity of redefining the function of education and school.

With the change of the school paradigm during the epidemic process, how schools should be reopened is among the discussed topics. Many countries carry out various studies to open schools and other educational institutions with minimum risk. These studies are primarily to prevent the increase of the epidemic again and learning losses in schools. Schools remain closed for the safety and health of children, although there is no conclusive evidence that school closures affect the risk of disease spread. However, the long-term division of education services will cause serious long-term

economic and social problems. As in many countries, the spread of the virus in Turkey couldn't be completely stopped. However, decision-makers have to make decisions about whether or not schools can be opened, and if so, how they should be opened, and carry out serious studies on this issue. In this sense, it is thought that the study will contribute to the field in terms of the data it will provide to both local and national decision centers. The purpose of this study is to contribute to this process by revealing teachers' views on the changing school paradigm after the COVID-19 outbreak and how schools should be reopened.

This study, conducted with qualitative research methods, is a phenomenological research. The study group was determined by maximum diversity sampling, one of the purposeful sampling methods. Research data were collected online using Semi-Structured Interview Forms prepared by the researchers. After the data collection tool to be used in the study was prepared, five teachers were interviewed as a pilot, and the interview form was finalized. Before starting the data collection process, the participants were determined. The interviews were conducted using online applications. As the data were collected through qualitative data collection tools, they were analyzed with qualitative data analysis methods in accordance with the data collection tool, and the content analysis method was used.

In this study, it is aimed to include the opinions of teachers regarding the changing school paradigm with the COVID-19 epidemic that has affected the whole world and the reopening process of schools with these changes. In line with this purpose, the opinions of 42 teachers working in different branches of education at various levels were taken. The COVID-19 pandemic is a disease that the whole world has faced suddenly. Until the vaccine is found, it will be difficult to give clear information about the course of the disease. However, for economies and sustainable development, opening schools sooner or later is extremely important. At this point, of course, the final decision belongs to the scientific board and other decision-makers. However, reopening schools is not just a matter of time, but a multi-faceted issue. In this sense, alternatives, where students, teachers, parents, and all other stakeholders of education can return to the learning environment with the least loss, should be carefully evaluated.